

NAPLÓ

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT HAJDÚ-BIHAR MEGYEI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

XXVIII. ÉVFOLYAM
91. SZÁM
ÁRA: 1,20 FORINT
1971. IV. 18.,
VASÁRNAP

545.911
**Az MSZMP
Központi
Bizottságának
május 1-i jelszavai**

(2. oldal)

Május 1-re készülünk

Nemrégiben adtunk hírt arról, hogy a május elseje megünneplését előkészítő bizottság ülést tartott. A nemzetközi munkásmozgalom nagy ünnepére azonban nemcsak központilag készülnek. Vállalatainkon, intézményeinken belül legalább ilyen nagy készülődés folyik. Mindenütt tervezik, milyen lesz a menet, hányan vesznek részt a felvonuláson, és mindenütt azt szeretnék, ha a saját vállalat felvonulása ragadhatnánk leginkább tapsra a közönséget.

A HUNGÁRIA MŰANYAGGYÁR

Debreceni Gyára büszkén viszi majd menetében a KISZ Központi Bizottság Vörös Vándorzászlaját. Elöl haladnak azok, akik betűkből formálják a vállalat nevét, majd a vándorzászlót vívők következnek. Utánuk ék alakban fehér köpenyes lányok jönnek zászlókkal. Feldíszített jármű nagyméretű grafikonja következik majd. A grafikon emelkedő vonala a műanyaggyár növekvő termelését ábrázolja a negyedik ötéves tervben. Ugyanezen a járművön három hatalmas ököl — fehér, sárga és fekete — jelképezi a nemzetközi munkásösszefogást. Ezután zászlókat és képeket vívők vonulnak, majd a tulajdonképpeni menet következik. Az első három sorban a gyár mozgalmi és gazdasági vezetői, kiváló dolgozói, szocialista brigádjai jönnek egyforma zászlókkal, majd a többi tízes sorban zászlókkal, légömbökkel a többi dolgozó. Végül három sor zászlóvivő zárja a műanyaggyáriakat menetét.

A BIOGAL GYÓGYSZERGYÁR

menetének élén hat fehér köpenyes lány viszi a BIOGAL betűt. Utánuk vállalati ifjúgardisták

egyenruhás csoportja visz piros-fehér-zöld és vörös zászlókat. Ezután mennek majd a vállalat mozgalmi és gazdasági vezetői. A BIOGAL-osok a tribün előtt száz fehér galambot engednek a magasba. Röptük szép eseménye lesz majd az ünnepi forgatagnak. A vállalat KISZ-eseinek a képviselőiben díszszázad vonul, majd fehér köpenyes, zászlós csoport következik, s a vállalat többi dolgozójának hatszáz főnyi képviselője vonul több száz légömbbel, zászlóval. Végül a sort fehér köpenyes vonuló zászlós csoport zárja.

A MEDICOR MŰVEK

Debreceni Orvosi Műszergyárában ezer dolgozó tíz zárt egységben vonul fel. Az élen, nyomban a vállalat nevét vívó dolgozók után nagyméretű MEDICOR-emblémát visz az elektromos targonca. A világszerte ismert jel mellett táblán tudatják a felvonulás nézőivel: A vállalat ebben az évben is kiváló lett.

A felvonulók első csoportjában mennek majd a szocialista címet már második alkalommal elnyert műszer II. műhely dolgozói, a szocialista műhelynek kijáró másfél méteresre nagyított jelvényt víve. A gyár élenjáró dolgozóit a többi egység követi. A tüzemeliek fehér köpenyes, virággal és zászlókkal vonulnak fel. A harmadik helyen követi őket a most először szocialista címet elért szerszámműhely — kék köpenyes. Ezután a MEDICOR sportolójának sorai következnek. A piros melegítőbe öltözött sportolók majd kék zászlón fehér galambot visznek. Színes menetük után sorrendben következnek a készülőlékek, a tmk, a műszer I. műhely dolgozói a kutatásban, igazgatásban, és a többi üzemszereket dolgozók. A tízedik csoportban az ipari tanulók vonulnak fehér ingben és sötét nadrágban.

25
ÉVES

Sikeresen szerepelt az iskola énekkara

a berettyóújfalui Arany János Gimnázium és Szakközépiskola

Csinos diáklányok fogadták a zászlódszobába öltözött Arany János Gimnázium és Szakközépiskola előtt a negyedszázados jubileumra Berettyóújfaluba érkező vendégeket, pedagógusokat, régi, öregdiákokat. Az egész napos ünnepi program 17-én szombaton délelőtt kezdődött, amikor az iskolaépületben megnyitották az iskola történetét, fejlődését reprezentáló, bő anyagú kiállítást. Az ünnepi műsor a Járási Művelődési Házban folytatódott, ahol Szatmári Károly igazgatóhelyettes köszöntötte a megjelenteket, köztük Ókrós Ferencet, az MSZMP berettyóújfalui járási pártbizottságának első titkárát, L. Kiss Gézát, a járási pártbizottság titkárát, dr. Boros Imrét, a járási tanács vb-elnök helyettesét. Ezt követően Faluszkai Jenő igazgató emelkedett szószárra, hogy ismertesse az iskola múltját, jelenét és jövőjét.

Iskolánk nem akármilyen múlttal dicsekedhet. Története felszabadult népünk önmagára találásának, az alkotó munka diadalának, a szocializmus építésének a történelmével esik egybe. Az előtt mindössze egy polgári iskola működött

Berettyóújfaluban, de ez nem adott középfokú képzést. Két középiskolája van most már szépen fejlődő községeinknek. S a két középiskolában ötféle típusban: gimnáziumban, mezőgazdasági gépszerező, egészségügyi, gyermekfelügyelői és közgazdasági szakközépiskolában tanulhatnak környékünk gyermekei. Így váltak valóra azoknak a haladó gondolkodású embereknek a vágyai, akik 1946-ban 2 osztállyal megkezdtek Berettyóújfaluban a gimnázium kiépítését — mondotta többek között az igazgató.

Az iskola első éveire, az útkeresés nehézségeire és örömeire Sárdi János, az iskola első igazgatója emlékezett. Majd az iskola énekkara, irodalmi színpada, kamarazenekara adott színvonalas műsort; az iskolai szavalóverseny és a Ki mit tud első helyezettjei is nagy sikert arattak. Délután az iskola volt tanárai és diákjai adtak egymásnak találkozót, a nem is oly régi diákok levelekedtek meg. Az izgalmas délutáni sportműsor végeztével neves művészek közreműködésével műsoros est zárta a jubileumi megemlékezést, jubileumi ünnepséget.

Kiváló címet kapott a balmazújvárosi Veres Péter Művelődési Központ

A közelmúltban hírt adtunk már arról, hogy Hajdú-Bihar megyében öt művelődési intézmény nyerte el a kiváló címet a Művelődésügyi Minisztérium, a Szakszervezetek Országos Tanácsa és a Magyar Kommunista Ifjúsági Szövetség Központi Bizottsága által meghirdetett pályázaton. Az öt intézmény közé tartozik a balmazújvárosi Veres Péter Művelődési Központ is, ahol április 17-én, szombaton délelőtt ünnepélyes keretek között adták át a művelődési központ dolgozóinak a megtisztelő cím elnyeréséről tanúsító oklevelet.

Az ünnepségen Szeifert Imre, a Balmazújvárosi Községi Tanács vb-elnöke köszöntötte a megjelenteket, köztük Vadon Józsefet, a Debreceni Járási Pártbizottság munkatársát, Szatmári Károlyt, a Debreceni Járási Tanács vb-elnökét. Rövid beszédben emlékezett meg a művelődési központ létrehozása előtti vitákról, mely szerint többet úgy gondolták, hogy a művelődési központ épülete túlméretezett lesz a balmazújvárosiak igényeihez viszonyítva. Az idő nem ezt bizonyította, az épület ma már gyakran szűknek bizonyul.

Ezt követően Pintye Ferenc, a Debreceni Járási Tanács V. B. mű-

velődésügyi osztályának munkatársa méltatta a művelődési központ által elért eredményeket, azt a jótékony hatást, amit néhány éves működése alatt Balmazújvároson kifejtett. Megemlékezett dr. Thuróczy Györgynek, a művelődési központ első igazgatójának eredményes munkájáról, aki a művelődési központban lerakta a balmazújvárosi rendszeres népművelés alapjait.

Az oklevelet Elek Sándorné, a Hajdú-Bihar megyei Tanács V. B. művelődésügyi osztálya népművelési csoportjának vezetője adta át Fodor Péter igazgatónak. Elek Sándorné hangsúlyozta azt a felelősséget, amit a kiváló cím elnyerése jelent az intézmény számára, majd jutalmakat adott át a művelődési központ igazgatójának, dolgozóinak és társadalmi munkásainak.

A művelődési központ nevében Fodor Péter igazgató mondott köszönetet a jutalmakért, valamint munkatársainak a jó munkáért, ami a cím elnyerését lehetővé tette.

A kiváló cím elnyerésével a művelődési központ 15 ezer forint jutalmat kapott felszereléseinek beszerzésére, ezen kívül 2 ezer forintot személyi jutalmazásokra.

Tsz- brigádvezetők tanácskozása

A berettyóújfalui Dózsa Tsz székében értekezletet tartottak a Bihar Termelészövetkezeti Területi Szövetségének szervezésében a szövetséghez tartozó tsz-ek szocialista brigádvezetőinek részére. A tanácskozáson Gyórfy Lajos, a berettyóújfalui járási pártbizottság osztályvezetője tartott előadást a szocialista brigádok szervezeti felépítéséről, helyükéről és szerepéről a termelőszövetkezetek mechanizmusában. Az

Gyórfy Lajos tartja előadását

előadó főként azt hangsúlyozta, hogy a szocialista brigádok elsősorban emberségben, egymás segítségében vizsgálják jelesre.

A vitában többek között felszólalt Birinyi Zoltán, a berettyóújfalui

Dózsa Tsz brigádvezetője, Varga Zoltán, a komádi Bihar Népe Tsz párttitkára, Bokor Sándor, a berettyóújfalui Dózsa Tsz párttitkára, Hegedűs Imre, a berekböszörményi Szabad Föld Tsz párttitkára.

MUNKAVERSENY '71

A Debreceni Városi Tanácsi Építőipari Vállalatnál húsz brigád vesz részt a szocialista munkaversenyben. Az elmúlt hetekben értékelték a brigádok 1970. évi teljesítményét, tevékenységét, mely szerint csaknem valamennyi kollektíva túltelejesítette elmúlt évi vállalásait, főleg az árvíz idején vállalt többletmunkákkal, felajánlásokkal. Ezek a vállalások a nemzeti jövedelem egy százalékos pótlását is biztosították. Az értékelés alapján a napokban odaítélték a brigádkitüntetéseket az élenjáró kollektíváknak. Aranyplakkal és tagonként 300 forinttal jutalmazták Kelemen Károly kőműves brigádját és a lakatosüzemi csoportot, bronzplakkal és tagonként 200 forint jutalmat ér-

demelt Kovács József és Hevesi Béla kőműves, valamint Módos László ács brigádjai. A címek különböző fokozatai illetik az asztalosüzem kollektíváját, Andirkó Sándor és Elek János kőműves brigádját. A vállalatnál ez évben is vállalják a versenyzők a határidők lerövidítését, a termelékenység növelését, az anyaggal, idővel és létszámmal való takarékoskosságot. A munkaverseny fő törekvése a munka minőségének javítása: ennek érdekében indították el „Dolgozz hibátlanul!” mozgalmat a debreceni építőipari vállalat dolgozóit, brigádjai.

A Hajdúböszörményben működő Hajdú-Bihar megyei Finommechanikai Vállalatnál 1967 óta

dolgozik Szarka Istvánné, jelenleg a meo-brigád tagja, aki négy évi munkája, tevékenysége elismeréseként a KGM kiváló dolgozója miniszteri kintűtetésben részesült. Szabó László tudósító ez alkalomból rövid portrét küldött róla, megemlítve, hogy Szarka Istvánné a vállalat alakulásától kezdve igen aktívan vette ki részét az üzem munkájából és a szocialista munkaversenyből: régebben, mint szerelő-munkásra a legbonyolultabb szerelési feladatokat bízták rá, majd a spirálgyártásnál is megállta helyét: ha szükséges volt, állandó éjszakai műszakot is vállalt. A kintűtetett asszony többletmunkája, felajánlásai is hozzájárultak a vállalat eredményeihez és méltán érdemelte ki a megtisztelő kintűtetést.

Megalakult az Arab Köztársaságok Szövetsége

A képen Kadhafi Líbia, Szadat (balra) Egyiptom és Asszad Szíria elnöke elhagyja a tárgyalások színhelyét.

(Napló-telefó — AP—MTI—KS)

KAIRÓ

A kairói Al Ahram jelentette, hogy az EAK, Líbia és Szíria államfői szerda óta folyó tanácskozási eredményeképpen Benghaziban szombaton hajnalban megállapodásra jutottak, ennek értelmében létrehozzák „az Arab Köztársaságok Szövetségét”. A megállapodásról készült hivatalos közleményt szombaton este egyidőben hozták nyilvánosságra Kairóban, Damaszkuszban és Tripoliban. (MENA)

podásra jutottak, ennek értelmében létrehozzák „az Arab Köztársaságok Szövetségét”. A megállapodásról készült hivatalos közleményt szombaton este egyidőben hozták nyilvánosságra Kairóban, Damaszkuszban és Tripoliban. (MENA)

Riad Moszkvában találkozik Jarringgal

KAIRÓ

A MENA egyiptomi hírgyűnkés moszkvai jelentésében közölte, hogy a jelenleg a szovjet fővárosban tartózkodó Mahmud Riad egyiptomi külügyminiszter ott találkozik fog Gunnar Jarring közel-keleti ENSZ-közvetítővel. A találkozó időpontját még nem állapították meg. Az EAK külügyminisztere csütörtökön érkezett Moszkvába, hogy megbeszéléseket folytasson szovjet vezetőkkel. Pénteken két ízben találkozott Gromiko szovjet külügyminiszterrel.

Jarring, aki „főállásban” Svédország moszkvai nagykövete, jelenleg a szovjet fővárosban tartózkodik, miután közel-keleti közvetítési kísérleteit ideiglenesen félbeszakította. Riad és Jarring április elején Párizsban már találkozott egymással. (UPI)

A szovjet külügyminisztérium épületében Gromiko külügyminiszter szombaton megbeszélést folytatott Mahmud Riaddal, az Egyesült Arab Köztársaság miniszterelnök-helyettesével és külügyminiszterével. (MTI)

Az MSZMP Központi Bizottságának május 1-i jelszavai

Világ proletárijai egyesüljétek!
Éljen május 1., a munkásosztály nemzetközi seregszemléje!
Éljen korunk legyőzhetetlen eszméje, a marxizmus-leninizmus!
Éljen a kommunizmust építő Szovjetunió, a szocializmus és a béke legfőbb támasza!
Éljen a szovjet és a magyar nép megbonthatatlan barátsága!
Köszöntjük a békéért, a társadalmi haladásért harcoló népeket!
Éljen és erősödjék a szocialista országok egysége és barátsága!
Éljen és erősödjék a nemzetközi kommunista- és munkásmozgalom egysége!
Éljen és erősödjék a világ dolgozóinak összefogása az imperializmus ellen, a békéért, a demokráciáért, a szocializmusért!
Békét a világnak!
Forró üdvözlét a függetlenségéért, szabadságáért hőiesen harcoló vietnami népek!
Szolidaritás vagyunk a szabadságukért, függetlenségükért hőiesen harcoló indokínai népekkel!
Támogatjuk a társadalmi haladásért, az agresszió ellen küzdő arab népeket!
Tovább a lenini úton! Vigyük sikerre a X. pártkongresszus határozatait!
Éljen és erősödjék népünk szocialista nemzeti egysége!
Előre a IV. ötéves terv megvalósításáért!
Munkások! Parasztok! Értelmiségiek! Valóítsuk meg nemzeti programunkat, építsük fel a szocialista Magyarországot!
Éljen a szocializmust építő magyar nép!
Éljen a forradalmi harcokban edzett magyar munkásosztály!
Köszöntjük a szocializmus építésében élenjárókat, a szocialista munkabrigádokat!
Éljen társadalmunk vezető ereje, a Magyar Szocialista Munkáspárt!
Éljen és virágozzék szeretett hazánk, a Magyar Népköztársaság!
(MTI)

A harcok még folynak, de az erőfölény a nyugat-pakisztáni oldalon van

ÚJ DELHI

Azt követően, hogy pénteki kormánynyilatkozatában India minden eddigénél keserűbb hangnemből felelőssé tette Pakisztánt a keleti országrészben dúló polgárháborúért és az indiai-pakisztáni viszony elmérgesedéséért, indiai kormánykörökre hivatkozva a PTI hírgyűnkés szombaton arról tájékoztatott, hogy egy kelet-pakisztáni „paraszter” fegyvert és egyéb segítséget kért Indiától.

A kelet-pakisztáni „paraszter” Maulana Abdul Hamid Khan Bhashani, a PTI szerint a határ indiai oldalán, Assam államban csütörtökön megbeszélést folytatott az indiai kormány két tagjával, s kérte, hogy igényét továbbítsák Indira Gandhi miniszterelnöknek.

Ugyancsak indiai hírforrások szerint a keleti országrész volt ideiglenes fővárosától, Chuadangától ötven kilométernyire, Bishakhaliban, elkeseredett harcok folytak. Az indiai rádió arról is tudni vél, hogy csütörtökön Brahmanbarai térségében a gerillák lelőttek három pakisztáni repülőgépet és megállították egy páncéloszlop előrehaladását Mymensingh felé.

Mindazonáltal a megfigyelők Új Delhiben is egyetértenek abban, hogy a nyugat-pakisztáni hadsereg kerekedett felül, már csekély ellenállásba ütközik, és ellenőrizi a vidéki körzetek legnagyobb részét.

Másrészt a pakisztáni rádió közölte: a hatóságok felszólították a közalkalmazottakat, hogy április 21-ig jelentkezzenek Daccában kötelességük ellátására, máskülönben elbocsátják őket és más büntetéssel sújthatók (ez volt a harmadik ilyen figyelmeztetés). Hasonló figyelmeztetéssel fordultak a központi kormány hatóságai a telefon- és távíróhivatalok alkalmazottaihoz.

Az AFP hírgyűnkés a nyugat-pakisztáni hatóságokra hivatkozva arról tájékoztat, hogy a keleti országrészben a kormányhatóságok képviselői és „politikai” vezetők megbízottai „tárgyalásokat folytattak” egy „tartományi nemzeti kormány” megalakításáról. A megbeszélések „kedvező eredményekkel” jártak. (UPI, AFP)

Több hírgyűnkés egybehangzó jelentése szerint a kelet-pakisztáni felkelők csaknem ellenállás nélkül feladták Chuadange városát és ezrelékkel áramlanak az indiai határ felé. Képünk a kelet-pakisztáni határ közelében, az indiai Benapolban készült, ahol egy táborban 5000 pakisztáni nyert ideiglenes elhelyezést.

Az egymással szemben álló pártok és jelöltjeik egymást túllíciálva, túlharsogva reklámozák saját jó tulajdonságaikat, s a „fekete bárány” nem lehet más, csak a másik. Ilyen van ehhez hasonló kommentárokat, véleményeket olvashatunk sok országról, ha a választások ideje közeleg, vagy ha a választási harc a finishez érkezett. Gyakorlatilag bármelyik kapitalista ország életéből hozhatnánk fel példát. Mi is választásra készülünk, s a „választási harc” nálunk is a finishez érkezett. De ebben nyoma sincs a rosszszívű korteszédésnek, az egymást túlharsogó reklámnak. A jelöltek és a jelöltek szoros egységben arra törekednek, hogy törvényhozóink valóban a népképviselők, az államhatalom legfelsőbb testületének méltó tagjai legyenek. S a program, amelyre a jelöltek az ország közvéleménye elé léptek, mind belpolitikai, mind külpolitikai az eddig megtett úthoz való ragaszkodást, a következetességet ígéri. S ez a következetesség az, ami megteremtette tekintélyünket a világban, s ha kis ország vagyunk is, ha nem is dönthetjük el a világ sorsát, élünk az adott lehetőséggel s erőnkhez képest mindent megteszünk a világ sorsának jobbrafordulása érdekében. Eppen ezzel a külpolitikai magatartásunkkal értük el azt, hogy barátaink hű szövetséget tudhat-

Dicsekvés nélkül, következetesen

nak bennünk, ellenségeink pedig elismerik: Magyarországra oda kell figyelni.

Még a X. pártkongresszus idején történt, hogy a kölni rádió egyik kommentárjában a következőket közölte: „Kádár a múlthoz képest ma még jogosultabban mutat rá arra, hogy a magyar nép érdekében nem létezhet, sem most, sem a jövőben jobb út annál, amit jómaga követ.”

Ez a kölni vélemény híven adja vissza a nyugati államok vezető köreiben véleményét jól tükröző kommentátorok, megfigyelők, diplomata, államférfiak vissza-visszatérő gondolatát. S ami a legfontosabb, hogy nemcsak az ilyen barátságos, de a kifejezetten rosszindulatú kommentárokból is jelen van ez a gondolat. Igaz, ezekben a bosszankodás hangulatával. Nem is kell jobb elégtétel ennél. Nem baj, ha ellenségeink bosszankodnak következetességünkön, nem baj, ha ellenségeink kénytelenek elismerni, jó úton járunk, a dolgozó népünk számára legjobb úton.

Az elmúlt hetekben egyre másképp összegeztük az elmúlt négy év eredményeit. Nem a dicsekvés hangján,

a számvetés igényével. Büszkeségünk jogos. Minden tekintetben. Gyarapodtunk, megszilárdítottuk tekintélyünket.

„Magyarország, a magyar munkásosztály, a szövetkezeti parasztság, az értelmiség, az egész dolgozó nép, joggal büszke az elmúlt negyedszázadra. Önök kedves barátaim, ezidő alatt hatalmas történelmi átalakítást hajtottak végre” — mondotta Leonid Brezsnyev a párt X. kongresszusán. Jól estek az elismerő szavak, de hasonló büszkeséget érezhetünk, amikor a kommunista és munkáspártok moszkvai tanácskozásán az uruguay-i küldött szavait hallottuk: „Engedjék meg, hogy valamennyi résztvevő nevében köszönetet mondjak a Szovjetunió Kommunista Pártjának és a Magyar Szocialista Munkáspártnak, amiért hozzájárultak ahhoz a kommunista elvtársaság szellemében folytatott bölcs és önfeláldozó munkához, amely elősegítette tanácskozásunk sikerét.”

És sorra idézhetnénk vietnami barátaink vagy az arab népek képviselőinek szavait, amelyek arról tanúsítják, hogy hazánk mindig mindenütt a jó ügy mellett áll. Idéz-

hetnénk gazdasági partnereink egyre szaporodó elismerő szavait megbízhatóságunkról, pontosságunkról és újra említük meg, következetességünkről.

Választási programunk ígéretet tartalmaz arra, hogy kormányunk a jövőben is a szocializmust építő munkánkhoz elengedhetetlen békés feltételek megőrzésén, megteremtésén és megszilárdításán fog munkálkodni. Ennek az ígéretnek a betartása a mai bonyolult nemzetközi helyzetben nagy figyelmet és körültekintést igényel. De garancia, hogy teljesítjük ígéretünket az, hogy megbízható hű szövetségesei vagyunk a szocialista országok közösségének, a velünk ellentétes társadalmi rendszerű országok számára pedig tárgyalni akaró, tárgyalóképes partnerek vagyunk. Mindezt úgy hajtuk végre, hogy ismerjük szerezni eszközeinket, de tisztában vagyunk a lehetőségeinkkel is. Ebből merítjük diplomáciainkhoz a magabiztoságot, a kiegyensúlyozottságot, a következetességet.

Jó hírünket a világban — nincs lehetőség mindent felsorolni — igazolja néhány szám is. Négy év alatt 17 országgal létesítettünk diplomá-

ciai kapcsolatot, s így már 89 országgal vagyunk diplomáciai kapcsolatban. Vezető államférfiaink pedig négy év alatt 324 alkalommal tettek hivatalos látogatást vagy fogadtak hazánkban magas rangú külföldi vendéget.

Jól tudjuk, hogy a szocialista építkezéshez szükséges külső békés feltétel megteremtéséhez szükség van a különböző társadalmi rendszerű államok békés egymás mellett élésére is. Kormányunk nem is zárkózik el a másik világtól. Az utóbbi években megéltünk különféle kapcsolataink felfelé ívelő statisztikája híven tükrözi el szándékunk valóságát. Losonczy Pál ázsiai és afrikai útja, miniszterelnökünk számos látogatása, külügyminiszterünk sorozatos tárgyalásai a külföldi államférfiakkal, utazásai mind-mind egy-egy lépés előre az úton.

Az ezekről a látogatásokról kiadott közös közlemények, amelyek szűkszavúan ugyan és a diplomáciai formanyelv fordulataival, de erőteljesen hangsúlyozták, hogy hazánk megbízható barát, szolid partner. Van tehát mire visszatekinteni, s van miben bízni. Egy hét múlva a választók egy olyan politikára adják majd szavazataikat, amely eddig is a békére és biztonságra, a nyugalomra és a kiegyensúlyozottságra törekedett.

Szöllősy Tibor

Kongresszus a Szocializmusért

„Jegyezze meg, mondta Alexej bácsi tartózkodásom kezdte libban általában job májusban.” Persze monomra különösek t ti csoda” taglalásába rok belemenni. Tény az április első fele a sorok írásáig, minde zolta Alexej bácsi sz szü napok óta ragyog seprí az udvart regge

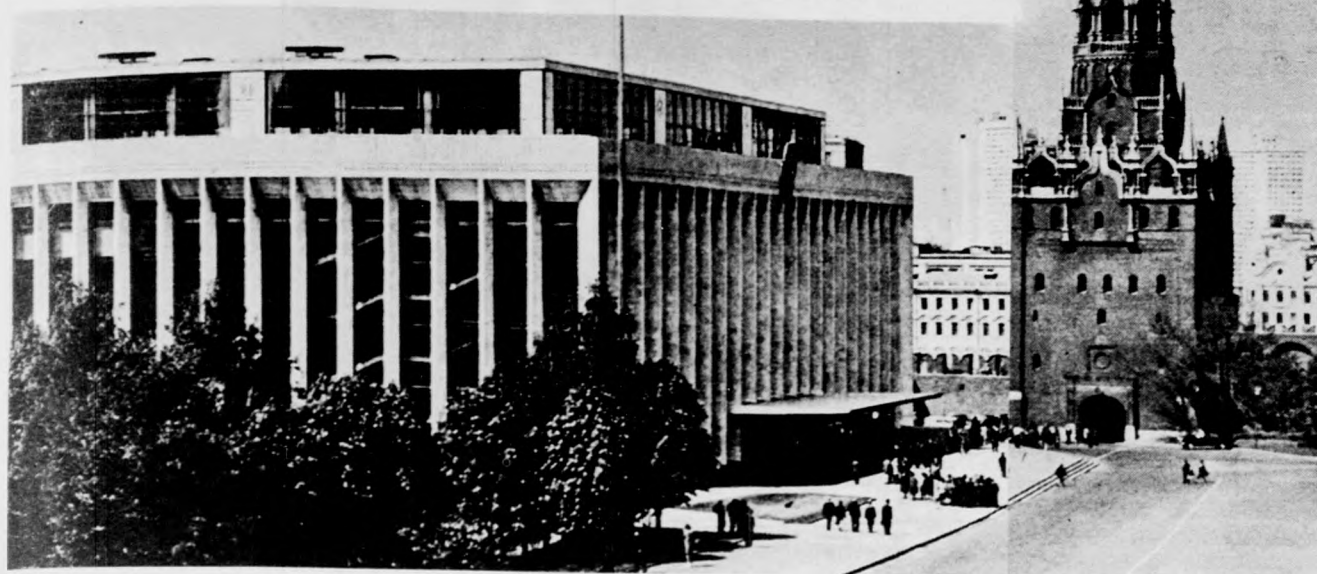
Igy aztán az utcán, taló közvetlenül is annak a nagyfokú amellyel a szovjet monkisíték az SZKP reszusát. Tiszta bá számunkra mondható 6-9° — r a parkok, bulvárok, elmaradhatatlan dor csaták helyett most burkolozó ezrek m volt látható. A sz egyébként is jellemző közéleti aktivitás, a dennapi újságvasárlá tozik. Hát még ilyen kolommal! Metróban is lapok olvasásába rek voltak láthatók.

Hogy a kongresszus esik most már a bef — természetes. E sorból a beszélgetések pasztlait adja közök, élmények ugyan san is frissek, a me rra mégis körvonalazh lódnak azok a legjel meyekről legtöbbet kongresszus kapcsán élő szovjet emberek.

Mindenekelőtt egye ban, hogy az SZKP resszusa a XX. és X szushoz hasonlóan jelentőségű nemcsak számára, hanem a mozgalma, forradalm nek szempontjából is dünk meghatározó r regszemléjének tart gal irányult az egész mény figyelem.

Jelentőségében a nak, L. I. Brezsnyev emelik ki, mint olya kelését a nemzetköz mely realis alapokra számmillió ember egy z ki. A kongresszus több mint száz dele ban is rendkívül imp ke, a haladás, a szoci nek sohasem lát demonstrálja. Ezért szovjet emberek véle a főtítkári beszámó helyzetet foglalkozó tokat tekintve is. Az nak abban — éppen hasonlóan sok-sok m szik a világon —, h nyugodtan, békében lebeg a fejek felett misztó Demoklész mennyiünk számára tos kérdés ez, de a akik a legtöbbet szer több áldozatot hozták borában, akik között család, aki ne gyász a kérdés talán minde tosaabb. — „Elég erő

Kongresszus után a Szovjetunióban

— Jegyezze meg fiatal ember — mondta Alexej bácsi még moszkvai tartózkodásom kezdetén — itt áprilisban általában jobb az idő mint májusban. Persze az akkor számomra különösnek tűnő „természetes esoda” taglalásába most nem akarok belemenni. Tény viszont, hogy az április első fele az idén is — e sorok írásáig, mindenestre — igazolta Alexej bácsi szavait, aki hosszú napok óta ragyogó napsütésben seprti az udvart reggelenként.

Igy aztán az utcán, parkokban sétáló közvetlenül is tanúja lehettem annak a nagyfokú érdeklődésnek, amellyel a szovjet emberek nyomonkísérték az SZKP XXIV. kongresszusát. Tiszta napsütésben — bár számunkra még hűvösnek mondható 6-9° — népesítették be a parkok, bulvárok padjait, s az elmaradhatatlan dominó és sakk csaták helyett most újságerdőbe burkolózó ezrek mohó olvasása volt látható. A szovjet embert egyébként is jellemzi a politikai, közéleti aktivitás, amelyhez a mindennapi újságvasárlás is hozzátartozik. Hát még ilyen rendkívüli alkalommal! Metróban, autóbuszban is lapok olvasásába mélyedt emberek voltak láthatók.

Hogy a kongresszusról sok szó esik most már a befejezés után is — természetesen. E sorok írója ezekből a beszélgetésekből leszárt tapasztalatait adja közre. A benyomások, élmények ugyan még túlságosan is frissek, a megfigyelő számára mégis körvonalazhatóan kirajzolódhatnak azok a legjelentősebb témák, melyekről legtöbbször beszélnek a kongresszus kapcsán a Moszkvában élő szovjet emberek.

Mindenekelőtt egyetértés van abban, hogy az SZKP XXIV. kongresszusa a XX. és XXII. kongresszushoz hasonlóan nagyhörderejű, jelentőségű nemcsak a szovjet nép számára, hanem a világ munkásmozgalmá, forradalmi, haladó erőinek szempontjából is. Ezért évtizedünk meghatározó jelentőségű seregszemléjének tartják, melyre joggal irányult az egész világközvélemény figyelmé.

Jelentőségében a párt főtítkárnak, L. I. Brezsnyevnek a beszédét emelik ki, mint olyan átfogó értékelést a nemzetközi helyzetnek, mely reális alapokra épül és sok százmillió ember egyetértését fejezi ki. A kongresszuson résztvevő több mint száz delegáció önmagában is rendkívül impozáns, s a béke, a haladás, a szocializmus híveinek sohasem látott egységét demonstrálja. Ezért meghatározó a szovjet emberek véleménye szerint, a főtítkári beszámoló nemzetközi helyzettel foglalkozó része a távlatokat tekintve is. Az emberek biznak abban — éppen mert hozzájuk hasonlóan sok-sok millióan ezt teszik a világon —, hogy a jövőben nyugodtan, békében lehet élni, nem lebeg a fejeik felett a háború rémisztő Demoklész kardja. Valamennyiünk számára rendkívül fontos kérdés ez, de azok számára, akik a legtöbbet szenvedtek, a legtöbb áldozatot hozták a II. világháborúban, akik között nincs olyan család, aki ne gyászolna ma is, ez a kérdés talán mindennél a legfontosabb. — „Elég erősek vagyunk

ahhoz — mondogatják —, hogy elmentünk ne történjen ezen a Földön semmi.” Többen felvetik ugyan a kínai magatartást, a Kínával való viszony kérdését, de bizakodnak — idővel ez is rendeződik.

Sok szó esik a főtítkári beszámolóban a jövő éveket felvázoló részéről, a kommunizmus távlatairól, mely a 14 milliós párttagság aktív támogatására, s a 250 milliós szovjet nép egységes óhajára épül. Ez a két tényező — a nemzetközi viszonyok alakulása és a hazai távlatok — melyek egymástól ugyanúgy nem választhatók el, mint a jelentől a jövő, ahogyan a jövő is a jelen függvénye érdeklő leginkább a szovjet embereket. Ennek tudatában elemzi most is lankadatlan figyelemmel a Központi Bizottság beszámolóját Alexej bácsi, aki reggelenként az udvart seprti éppen úgy, mint Nyikolaj Jugov újságíró ismerősöm, akivel magyarul vitattuk meg már a mi X. kongresszusunk anyagát is.

S ez valóban nem szovjet ügy csak. Ezért hangzott el egy kongresszusi delegátus felszólalásában: — „az önkéntes jelene, a mi jövőnk is...” Ezért nevezte Kádár János, pártunk főtítkári is előrelátó, felemelőnek a szovjet nép terveit, melyek egyben a kommunizmus távlatai is.

Ez a távlat már közvetlen intézkedések formájában kísérhető figyelemmel Kosziginnek, a Szovjetunió Minisztertanácsa elnökének a szovjet népgazdaság fejlesztésének új programját adó beszédében, mely az én ismeretségi körömben levők véleménye szerint is a szovjet nép alapvető érdekeit fejezi ki. Különös meglepéssel tölti el az embereket a beszámolóban az a része, mely a szovjet nép anyagi és kulturális életszínvonalának további emelkedése érdekében történik. A nyugdíjak felemeléséről, a gyermeknevelési segély bevezetéséről, az orvosok, tanítók, övönök fizetésének emeléséről, a körzeti pótlékok bevezetéséről, az éjszakai pótlékok fel-emeléséről — és még sorolhatnám — igen élénk eszmecsere folyik. A szolgáltatások nagyobb ütemben történő javítását időszerűnek tartják, s örülnek, hogy a lehetőségek ezeket megengedik. Bár többen hangsúlyozták előttem, a szovjet ember türelmes, vállalta és ezután is vállalja azokat a mérhetetlen áldozatokat, melyeket a világ békejéért érdekében meg kell tenni, s a nemzetközi osztályharc megkövetel. „Erőforrásaink kiapadhatatlanok — mondta Jugov barátom — és ezért miénk a jövő!”

Egyik ismerősöm kérdésemmel mit tart a legnagyobb dolognak a kongresszusi intézkedések között, azt válaszolta: „Azt, hogy még jobban fogunk élni!” S ez ki is fejezi a vélemények többségét. Kollégáim, akik mélyebb összefüggésben vizsgálják, elemzik a kongresszus anyagát, elismerik: — „Erről sokat beszélnek az emberek, mert valamennyiünket közvetlenül érint, ám az elvi program, a távlatok felvázolása a fontosabb. A konkrét intézkedések csak ezek következményei...”

A szűkebb irodalmi berkekben a főtítkári beszámolóban túl Solohov és Csukovszkij felszólalása váltott ki

élénk visszhangot. Megelégedéssel nyugtázták a Központi Bizottság beszámolójának azt a részét, mely megállapítja, hogy az elmúlt években sok szépités nélküli, valóságához hű mű jelent meg, olyanok ugyanakkor, melyek nem a hibákon való ragódást állították mondanivalójuk középpontjába. A szovjet író legyen pártos és elkötelezett, tárja fel a valóságot, de ne tévessze szem elől az osztályszempontot, a célt sem. Lényegében ezeknek adott hangot Csukovszkij is felszólalásában, míg Solohov hangsúlyozta; a szovjet írók magukénak érzik és kifejezik a kommunista építőmunkát. A Lityeraturna Gázeta-ban sok író vallott erről írásában is, köztük a hazánkban is jól ismert Csingiz Ajmatov. Már a kongresszus előtt sok elvi cikk — mintegy a kongresszus előkészítéseként — szegezte le az irodalom, az írók feladatait, kapcsolatait az állami és a politikai élettel. Pl. Borisz Szucsokov Lityeraturna Gázetában megjelent cikke, mely a Politika és irodalom címet viselte, s nemzetközi tekintetben elemzte a politika s az irodalom kapcsolatát.

A moszkvai utcákon, parkokban, presszóknak és munkahelyeken folytatódtnak a véleménycsere. A bulvárokban hatalmas üvegvitrinekben elhelyezett fotók előtt kiapadhatatlan az érdeklődés. Gyermekkosztól nagyapák, fekete-bőrű diákok internacionalista egy-ségben nézik a biztató jövőt tükröző jelent.

Sz. Szabó László

Körültekintőbb tervezést!

E sorok írója gyakorló apa, s mint olyan, sokszor foglalatlanok a csemetéje cumisüvegének tisztántartásával. De sok bosszúságot szerzett már, hogy a magyar üveg száját olyan szűkre tervezték, hogy csak lassan önthető ki belőle a mosó- és öblítővíz. Akinek gyereke van, tudja: nincs sok idő pepecselni. S azt is tudja: idegőrlő kivárni, amíg a víz kifolyik abból a kis palackból. Aki tervezte ezt a szűk szájrólást, aligha küzdött ezekkel a problémákkal.

Könnyű megismerni azt, aki a családi munkamegosztás következtében gyakran mosogat. Fia-talon is hajlott hátú az illető. Nem a házimunkába történő engedelmis belenyugvás jele ez. Hanem azé, hogy a konyha berendezési közé tartozó mosogatóban csak úgy lehet dolgozni, ha az ember ilyen alázatos testtartást vesz fel. A konyhabelső tervezője bizonyosan bejárónót tart, s nem észleli ezt a hiányosságot. Nemkülönben az, aki nem tervezett olcsó, változtatható magasságú konyhaszékeket.

Maradjunk a konyhánál. Szeretnék elbeszélgetni a tervezővel is, aki a beépített konyhaasztalt tervezte. Ennek az a nevezetessége, hogy fiókját csak akkor lehet kihúzni, ha előzőleg kinyitottuk az ajtaját. Kis kényelmetlenség. De ez okozza, hogy nejem csak úgy nyúlhat a fiókba, ha közben eleven fiacskánkat apai kezemmel lefogom. S ha netán egyedül marad bármelyikünk a lurkóval, mire elővettünk egy kanalat, a srác már kidobálta a fizekakat, s a helyükre mászott. Gyanítom, hogy a tervező gyermektelen, különben dehogyan is tervezett volna ilyen asztalt.

Ebben a hármas példában az a közös, hogy hiányzott a körültekintő tervezés. Mindenki tudna még jónéhány példát mondani a

gyakorlatból, amelyből ez derül ki. Sőt klasszikusa is van a körültekintés hiányáról szóló történeteknek. Ebben a sztoriban a bikaik ugyan be tudnának menni a bikaistállóba, de csak a szarvak nélkül. Szűkre sikerült az ajtó.

A tervezés csupán egyetlen mozzanata valamilyen árucikk, létesítmény elkészítésének. Annyiban viszont a legfontosabb, hogy a rosszul sikerült terv alapján elkészült berendezésnek nemcsak egy darabja okoz bosszúságot. A gazdaságos gyártás megköveteli az egyre nagyobb sorozatszámot, s a kis kényelmetlenséget okozó hiba megsokszorozza a bosszúságot. Nagy és egyre növekvő ilyen értelemben használati tárgyak tervezőinek a felelőssége. A jól tervezett használati tárgyak megkönnyítik, a rosszul tervezettek megkeserítik mindennapjainkat.

Hasznos dolog, ha a tervező beleéli magát azoknak a világába, akik számára készül majd a berendezés, használati tárgy. Meglehet, hogy az, aki éppen a példában szereplő konyhai asztalt tervezte, a maga számára egyedi elképzelést valósított meg, amelynek kiküszöbölt minden hibát. De ezt nem teheti meg mindenki. S ez nem mentesíti a tervezőt az alól, hogy munkájában a nagy átlag körülményeit kell figyelembe vennie.

Tudom, hogy ennél sokkal fontosabb problémák is vannak. S az is nagy könnyebbség volt — maradjunk a lakberendezésnél —, hogy nem nekem kellett darabonként összeszedni a konyha felszerelési tárgyait. De azzal párhuzamosan, hogy a negyedik öt éves terv alatt százezrek lakáskörülményeiben áll be lényeges változás, igényesebb lesznek az emberek a részletekben is. S erre az igénynövekedésre már most számítani kell a tervezésben.

Göz József

Az ohati erdő mellett

(Fotó, szöveg: B. L.)

Az ohati erdő lombtalan, csupasz fái között friss, csipős áprilisi szél jár. De a madárévszék erdő csöndjét nem csak a szélmozgatta ágak recsenései zavarják; az erdő tözsomszedságában szántóföld terület el, s ezen már a gazdálkodás modern eszközei adnak jellegzetes élethangot a hortobágyi tavaszban.

A pusztából elhódított földek lép-ten-nyomon mutatják az itt folyó munka eredményét: a valaha kemény, szikes talaj most puha melegget ad az ide vetett magoknak, s neveli jó termő növényé. Nem lovak járnak itt; modern erőgépek, s amit

vontatnak, azok is a legkorszerűbb eszközök: szemenkénti kukoricavető gépek. Így, ilyen együttesként mozognak, végzik ingamozgásukat. Eltávolodnak az erdtől, megvizsztatérnek oda. De közben egyre több mag kerül a földbe, precízen megszerkesztett gépek és az ember munkájának eredményeképpen.

A traktorrajz felveri a varjakat, s hangos kározással felelnek a gép egyenletes hangjára. A nap delelőre jár, s még egy forduló után meg is állnak a gépek; vezetőik porosan, éhesen lépnek le a nyeregből. — Ebédelni?

— Igen, megsütjük a szalonnát...

— Itt van tűzrevaló...

— A gépek is pihennek addig egy keveset.

S aztán nemsokára vig pattogással kicsi tűz világa vegyül a tavaszi verőfénybe, s szalonnaszír csepeg az alátartott kenyérré. Jölesik a hazai szalonna a reggeltől tartó munka után.

Nem tart soká ez sem. Ahogy elfogyasztják az utolsó falatot, indulnak is a traktorosok.

— Igyekezni kell — mondják —, a vetést időben kell elvégezni. S

Kukoricavető között

több, mint 2300 hold kukorica vár elvetésre a Hortobágyi Állami Gazdaságban. A traktorosokon most sok múlik. De hát ők valóban jól dolgoznak. Valamennyien. Fazekas József például huszonöt éve dolgozik az ohati kerületben. Április 4-én az állami gazdaság kiváló dolgozója címet kapta. Megérdemelte — ezt minden dolgozó társa elismeri. Munkateljesítménye évek óta mindig meghaladja a száz százalékat.

Egy gyors gépellenoérés, s aztán felbúgnak a motorok, a varjak hangosabb kározással ráfelelnek, a gép nekilödul, és egyenes tempóban újratekint megmozdít...

S ez így megy már napok óta, s még hosszú, fázost napokon át... De megéri, mert a munkájuk eredményes...

Az ifjú választók véleménye

Mindenki, aki már elmúlt tizennyolc esztendő, vágyott arra, s mindenki, aki még nincs tizennyolc esztendő vágyik arra, hogy elérje e kort, azt a kort, amitől fogva azt mondják az ember gyerekeire: nagykorú. E várva várt és áhított nagykorúság sok mindent ad, de sok mindent követel is. En most egyetlen dologról szeretnék írni, amit e nagykorúság ad, de e megadással egyúttal követel is: ez a választójog. Nálunk minden tizennyolcadik életévét betöltött magyar állampolgár — akit e törvény valamilyen oknál fogva nem zár ki e jogból — választójoggal rendelkezik. Tehát a választójogot tizennyolc éves korában megkapja az ember. Miféle követelés jár ezzel? Természetesen a választójog ismerete, a választójoggal való élés, mégpedig felelősséggel való élés.

Vajon érzik-e a mai tizennyolc évesek, a napokban először választók, hogy mit is jelent egyáltalán a választás, vajon készülnek-e rá, vajon felkészítik-e őket rá, vajon életük jelentős eseményének érzik? — ezekre a kérdésekre kerestem választ a minap a polgári gimnázium egyik negyedik osztályának tanulói között. Tíz kislány, azaz tíz tizennyolc éves — már választójoggal rendelkező — felnőtt lány választott kérdéseimre. Hogy milyenek voltak a válaszok? Érdekesek, meglepőek, néhol meglepőbbek, de mindenképpen őszinték.

— Mit jelent számotokra a választás? — ez volt az első kérdés, s mint minden első és váratlan kérdéshez, ehhez is be kellett melegednie a tollnak, a szívnek, el kellett múlnia a lámpaláznak, csak aztán kezdtek formálódni a válaszok. Ilyenek:

„A választás most már nekünk is többet mond, mint eddig. Számunkra a választás szavazást jelent erre a társadalomra... írta Erzsébet. Katalin pedig így vélekedett: „A választás jelent szerintem azt, hogy választunk egy olyan embert, aki az országgyűlésen, vagy valamilyen felső szervnél, hivatalnál képviseli az ország lakosságának érdekeit, követeléseit, ami számunkra a mindennapi életet megkönnyíti...” és a többiek is majd mind ilyen feleletet adtak. Bár volt egy „egyéni hangú” is: „az április 25-én sorakerülő választás számomra nagy dolog, azt jelenti, hogy én is szavazó polgára lettem a magyar államnak... és én nagyon várom, hogy mégis milyen lesz...” És még egy má-

sikat hadd idézzek: „Eddig soha nem választottam, csak hallottam róla. Nagyon érdekesnek gondolom. Már én is azok közé a felnőtt emberek közé tartozom, aki ha kismértékben is, de beleszólok azoknak az embereknek a megválasztásába, akik az ország életét irányítják.”

Így vélekedtek a lányok, válaszaikból érződött, hogy gondolkoztak a választáson, hogy van véleményük róla, s leginkább azt érzik, hogy akit megválasztanak, annak képviselnie kell választóik érdekeit.

Arra a kérdésre, hogy mikor volt legutóbb választás, tízük közül heten helyes választ adtak, két lány három-öt év közé tette a választás időpontját, s egy volt, aki nem nyilatkozott róla. A mostani választás dátumát, április 25-öt mindenki ismerte. De ez azt hiszem nagyon is természetes, hiszen újságot, plakátot olvasva mindenki tudhatja, mindenkinek tudnia kell.

A legnagyobb jártasságot bizonyító válaszokat „mi épült a községben az elmúlt ciklus alatt?” — kérdésre adták. Nemcsak polgáriak járnak ebbe a gimnáziumba, hanem a környező községekből is, de valamennyien számos dolgot — tejszarnok, vegyesbolt, óvoda, új iskola, orvosi rendelő, bűtorület, tsz-székház stb. — tudtak mondani, ami szebbé, könnyebbé tette az emberek életét az utóbbi négy esztendőben.

„Kit jelöltek most országgyűlési képviselőnek és ki volt eddig az országgyűlési képviselője a körzetnek?” — így szólt a következő kérdés. Az új jelöltet mindenki ismerte, s gondolkodás nélkül „vágta” a választ: dr. Varga Pálné. A kérdés második feléről heten ennyit tudtak: Reszegi. Keresztnevet senki sem mondott, bizonyára mert nem is tudott. Hárman pedig a vezetéknevét sem ismerték az előző képviselőnek. De négy éve még gyerekek voltak, s hogy azok nem ismerkedtek meg e névvel, nem az ő hibájuk... Az új jelöltet, akire ők is szavazhatnak, már ismerik. Ez természetes, és jó dolog.

Jelölőgyűlésen nyolcan vettek részt, tízük közül. Arra a kérdésre, hogy tudomásuk szerint az osztályból hányan voltak, általában 20—25-öt tippeltek, ami körülbelül meg is felelhet az igazságnak, az osztály létszámát tekintve.

Ezután két olyan kérdést tettem fel, amire sajnos „nem” válaszok születtek, pedig iga-

zán öröm lett volna számomra, ha az ellentétét mondhatják. Öröm lett volna, mert azt jelentené, hogy segítettek ezeknek a kis felnőtteknek megérteni, megismerni a választás jelentőségét, hogy a már rég felnőttek törődtek velük, s osztóznak izgalmaikban. De itt nem így történt. S ezért több, sokkal több és nagyobb súlyú lett szememben a fiatalok első kérdésre adott válasza, hiszen önön érzéseikből táplálkozhatott, s nem ismételték a már hallott szavakat. Nem ismételték, mert nem is hallották. Hogy mik voltak azok a kérdések, amelyek e gondolatokra indítottak?

Íme: Beszélgettek-e osztályfőnöki órán a választásról? KISZ-gyűlés keretében meg tárgyaltátok-e a választás jelentőségét, s egyáltalán szólt valaki ott előttetek arról, hogy mit is jelent számotokra a választás? Nos, a teljes igazság kedvéért el kell mondanom, hogy az első kérdésre négyen igent válaszoltak, négyen nemet, s ketten valamilyen megfontolásból az első pillanatban adott tagadó válaszukat megváltoztatták igentőre. Ha tíz fiatalból négyen megmondták, hogy nem volt ilyesmirel szó osztályfőnöki órán, akkor bizonyára nem is volt.

A KISZ-gyűléssel kapcsolatos válasz aránya már őszintébb: kilenc nem ellenében, egyetlen igen. Nem fordított rá gondot a KISZ-szervezet, hogy az első választóknak tanácsot adjon, hogy az első választókkal törődjen. Pedig — szerintem — nemcsak jó lett volna ezzel a KISZ-szervezetnek foglalkozni...

Othton, szüleikkel valamennyien beszélgettek a választásról, sőt voltak olyanok is, akik azt mondták, hogy nagyon sokat beszélgettek mostanában a témáról családi körben.

Megjelent az Ifjúsági Lapkiadó Vállalat gondozásában egy kiadvány a közelmúltban „Ifjú választóknak a választásról” címmel. Nagyon érdekes kis könyvecske, megismeretné a fiatalokat a régi választási rendszerrel, a Hazafias Népfrent, „életútjával”, a választás alapelveivel, a választási szervek feladataival, s azzal, hogy hogyan kell szavazni. Nem elírás volt részéről, hogy „megismeretné”, mert bizony csak akkor tudná e kiadvány a felsoroltakkal megismertetni a fiatalokat, ha egyáltalában a kezükbe kerülhetne, ha láthatnák, lapozhatnák a könyvet. De bizony valamennyien azt választották, hogy

nem ismerik, nem látták. Akkor pedig minek készült? Vajon miért áldoztak megírás, nyomdai költségeire, ha azok, akikhez szól, akiknek íródott, nem is ismerik? A KISZ megyei bizottságán azt a felvilágosítást kaptam, hogy a bizottság kapott tíz darabot, de nem az ő feladatuk ezt eljuttatni a fiatalokhoz, a KISZ-szervezetekhez, hanem az ifjúsági lapkiadóé. Nos, én ezt nem tudom, de az az érzésem, hogy megbízás nélkül is törődnie kellene a KISZ-bizottságoknak egy ilyen hasznos útmutató sorsával.

Ebben a könyvecsékben például olvasható, hogy mit kell magával vinnie a választásra a választónak, mert természetes, hogy aki először választ, nem tudhatja. Nos a lányok közül ötten meg tudták mondani, hogy személyi igazolványt és a kapott értesítést kell majd elvinniük a szavazásra, ketten azt választották: „sajnos nem tudom”, hárman pedig arra gondoltak, hogy írni is kell ott, tehát tollat kell vinni magukkal. Nos bizonyára sokan szüleikkel, idősebb családtagjaikkal mennek majd választani, így azok figyelmeztetik majd őket, de mennyivel szebb lett volna, ha ezt is tudják az ifjú választók, ha elolvashatták volna a nekik készült könyvecsékéből.

Beszélgettünk arról is, hogy kiknek van és kiknek nincs nálunk szavazati joga. Erre mindnyájan helyesen válaszoltak, mert korábban már tanulták. Legutolsó, búcsúkérdésem a következő volt:

— Tudjátok-e, milyen szervezetnek a programja alapján választunk?

Mindössze egy lány tudta, hogy a Hazafias Népfrent programja alapján, ketten az országgyűlést, többen a pártot jelölték meg, mint programot, ketten pedig nem tudtak válaszolni semmit. Ezek a válaszok is csak arról győztek meg, hogy bizony hiányzik a fiataloknak az az osztályfőnöki óra, az a KISZ-gyűlés... De sajnos arra is enged következtetni, hogy a fiatalok érdeklődése sem elegendő, hogy nem olvasták mostanában az újságokat, hogy nem figyeltek a rádióra, televízióra, hogy önmaguktól is valamivel többet kellene tudniuk arról az eseményről, amelyet maguk is életünk jelentős állomásaként jelöltek meg.

Juhász Judit

„Sorsommal tudom a munkássorsokot...”

A debreceni 5. számú választókerület képviselőjelöltje: Korponai Lajos

„Az apám úgy tanított gyerekkoromban, hogy y-nal írjam a nevem. A tanítómon mindig kijavította „i”-re. Apám meg elpáholta érte. Heten voltunk testvérek. Jobb sorsot akart a gyerekeimnek, ő végül kezdte. Úgy mondanám, hogy afféle írást tudó szegényember volt. Így hittem sokáig...”

Korponai Lajos 1967-től országgyűlési képviselő volt. Most az 5-ös számú választókerület képviselőjelöltje, a Debreceni MÁV Járőrszolgálat ÜV szakszervezeti bizottságának titkára.

— Kazánkovács vagyok. Valamikor nagy dolog volt, hogy mesterséget tanulhattam. Nagy István mikespécsi kovács volt a mesterem.

Ma is sokszor gondolok rá. Kemény ember volt, de a szakmára jól megtanított. Nem csak a mesterség fogásaira, hanem arra is, hogy szeretni kell az anyagot, amivel dolgozik az ember, a munkát, amit végez...

1944. április 4-én a mikespécsi Korponai Lajos kovács belépett a Járőrszolgálat kapuján:

— Egy évvel a felszabadulás előtt. Azóta dolgozom itt. Idén március 15-e óta a szakszervezeti bizottság titkaraként. Ha önéletrajzot kell írnom, akkor az mindig rövid. Ami ezen túl történt, amit ezen kívül elvégeztünk, azt mind a változó világ diktálta már 1945 óta párttag vagyok. A háborús hónapok voltak az iskolám. Az embernek tartoznia kell valahova.

A felszabadulás utáni hónapokról beszél, amit elmond, az már történelem: — Nekem, aki éltem ezt a kort, sohasem az jut

eszembe, hogy hajnalban keltünk, hogy nem egyszer korgó gyomorral álltunk a kalapácsos, hogy utána gyűlésre menjünk, „népnevelni induljunk”, és csak a késő este verjen haza. Akkor itt volt a kormány... Hihetetlen kedvvel kezdtük az újat. Emlékszem a párt jelszavára: „Arccal a vasút felé!” Éreztük: mi vagyunk az újrakezdés. A mi mesterségünk nehéz. A kalapács visszaút am a nyelével, a zajtól az ember füle szenved. De a formálódó vas már ennek a világnak szolgált. 1946-ban szakszervezeti bizalmi lettem. Aztán később tanácstag. 1958-ban, amikor itt, Debrecenben a III. kerületi tanács vb-tagjává választottak, valaki azt kérdezte: „Csak nem annak a Korponainak a fia vagy, aki vöröskatoná volt, akivel együtt ültem 1919-ben?”

Kérdeztem az apámat. Kiderült, ő a hajdani vöröskatoná. Sohasem mondta, de

én akkor elsodálkoztam: mégis úgy nevelt hét gyereket, hogy megmaradt bennünk az 1919-es örökség. Most nyugdíjas szülőkerülő az öreg...

Mind a hét gyerek munkás lett:

— És jó munkások, így tudom. Engem 1963-ban pótképviselőnek jelöltek. 1967-ben képviselővé választottak. Mit mondjak? Gyönyörű ciklus volt. Fontos, nagyjelentőségű törvények születtek. Az ember érte, hogy mindig előrébb haladunk... Persze, amikor először ültem képviselőként a parlamentben, meghatódtam, s biztosan félttem egy kicsit, de volt bennem egy óriási jóérzés is: vállamban éreztem a kalapács súlyát, amikor az új Munka Törvénykönyvről vitatkoztunk. Sorsommal tudom a munkássorsokot. Két módosító javaslatunk volt, mind a kettőt elfogadták. Aztán? Megkíséreltem

összeszámolni: legalább 500 olyan ügy volt, amelyben intézkedni kellett. Szinte naponta jöttem hozzám emberek. Így szoktam meg ezt az életet. Nemcsak a vasat kell szeretnem, amellyel dolgozom, hanem az elintézésre váró gondokat is. Az Április 4. úti felüljáró építése, az Olajút gyorsabb megszüntetése, a „Sorompón túli” világ városias fejlesztése emberi sorsokra bontható. Nem hiszem például azt, hogy ott a kislakásépítés mindent megold. Többosztás házak kellenek...

Ahogy a gondokat sorolja, abból egyre inkább nyilvánvaló: szenvedély ez, a világon alakítani akaró ember szenvedélyes vallomása. Később újra a munkájáról beszélt:

— Nézze, én képviselőként is nagyon vigyáztam, hogy ne legyen belőlem kevesebbet dolgozó kazánkovács. Álljon az ablakhoz. Látja az új Erzsébet utcát.

Valaha csupa rom volt itt minden. Most új lakótelep születik. A világot csak a munka viheti előre. Bármerre járok Debrecenben, ezt figyelem és ezt nézem. S ha elfárad az ember, ez jut az eszébe, ezzel pihen. A gyorsan változó világ képeivel... És ez a gyors változás bennünk is igaz. Hat elemivel kezdtem. Befeztem az iskolát, elvégeztem a marxista esti egyetem hároméves általános tagozatát. Felneveltem két gyermeket, a harmadik még csak 10 éves, vele itt a szönyegen birkózunk néha, ha van rá időm...

Az 5. számú országgyűlési választókerület két képviselőnek adott bizalmat:

— Egyik legfontosabb dolgom az elmúlt ciklusban a demokratizmus erősítése, szélesítése volt. Az új választási törvényt is mi hoztuk. Mit mondhatnánk? A választók bizalma jólesik. Azt biztosan tudom, hogy kettőnk közül bármelyikünk lesz képviselővé, egyforma hittel és szenvedéllyel végzi majd a dolgát. Olyan dolog ez, amelynek vesztese nem lehet, hiszen elvégezni való feladat mindenkinek marad. Nyertese viszont van: a demokratizmus szélesedésével nyertes az önmagát alakító társadalom.

Bartha Gábor

A múlt év kereskedelmi, kedési és postai hivatal állított LÓSAGA kulbrigádmozgálgárdában 2570 br

Több hónap már mögöttük. pési nyilatkozta programunkban szórakozni, ményként előgyar és külföldjaitól ajánlatunk két könyvet, múlt soros film sebbjeiből kettő kötek a Déri-szobortárban. Színházban Mesz Szakonyi Ad Brechtől a Ga mailag is fejlődtek legalább legújabb techn közgazdasági és déseiről tájékojesztő rendezv élményként e Endre Festett ere Eljött a tava jára, s elégedte tv-Delta — e vünket is dicsér olvasmányaikat írásokra. Élet

Esti ta a m

A Debreceni Kodománygyetem Tényi Kara felvételt zatos matematikus.

A képzés célja: o matematikai ismer zott szakemberek k daság számára, ak hogy az intézmény ben, vállalatoknál mákat matematiká tessék és az ilyen tott matematikai me va algoritmust sze mológépi megoldás

A képzési idő: 6 órással: 12.

Felvetelre jelent akik

1. már rendelke (közgazdászok, mér

Szerény, precíz és pé

Igy ismert azok, akikke zott 17 éven egyik legna ben, a Jármú ismerték me teleti lakoso együtt végz munkát a té szépitése ére Napló olvaso meretlen a át működött küldött rend mációt a járv életéről, a d jáiról-bajairó tudósítóból r abból az alk képviselőnek Korponai La

Ma tilos a földgázkészülékeket használni Debrecenben!

Amint azt a Tiszántúli Gázszolgáltató és -szelő Vállalat Debreceni Gázmű Üzemegysége több ízben meghirdette és külön híreket is adunk róla: ma 0 órától éjfélig földgázzsűnet lesz Debrecenben. Ez idő alatt a földgázüzemű készülékeket — tüzhelyeket, bojlerket, hőszugárzókat, konvektorokat stb. — tilos használni, mert használatuk robbanásveszélyt okoz.

A Debreceni Gázmű Üzemegység hangszórós kocsikon keresztül értesíti a földgázfogyasztókat, ha a földgázt éjfél előtt, tehát a korábbi órákban ismét szabad lesz használni. Erre csak akkor kerülhet sor, ha a távvezeték karbantartását a tervezettnél hamarabb fejezik be.

Tizenhárom étteremben főznek ma Debrecenben

A mai földgázzsűnet problémát okoz a csak gáztüzhellyel rendelkező lakosoknak: hol egyenek meleg ételt? Ezt a kérdést tettük fel dr. Kiss Andrásnak, a Hajdú-Bihar megyei Vendéglátó Vállalat fősztályvezetőjének. Kedvező a válasz:

Szombaton éjszaka a gázművek szerelői 13 debreceni étterem konyhájában propán-bután gázpalackokat szereltek fel úgynevezett működőszámolyokra. Így van fűzési lehetőség. Természetesen az ételválaszték szűkebb lesz, mintha az éttermek konyhái teljes kapacitással működhetnének. A vendéglátó vállalat éttermeiben bizonyos ételeket szombaton este „előfőznek” — például töltöttkaposztát stb. — s vasárnap csak fel kell melegíteni. Ezen felül vasárnap egész nap friss ételeket is főznek a Toronyház bisztróban, az Aranybikában, a Hungáriában, a Szabadságban, a Halászcserédben (Simonffy utca), a Fegyveres Erők Klubjában, a Bocskai, a Vasúti (Petőfi tér), a Várkapu, a Park (Új Élet park), az Expressz (Hatvan utca eleje), a Kis Diófa (Széchenyi utca) és az Új Vigadó éttermeiben.

Kibővített értekezletet tartott a Pedagógusok Szakszervezete Megyei Bizottsága

Csütörtökön kibővített értekezletet tartott a Pedagógusok Szakszervezete Hajdú-Bihar megyei Bizottsága — írja dr. Bonczos Lászlóné tudósítónk. Az értekezleten részt vettek: Cseke Béla, az MSZMP megyei bizottságának képviselőjében, Bukva Józsefné, a megyei tanács művelődési osztályától, valamint a pedagógus szakszervezetek megyei, járási, városi bizottságainak titkárai.

Piros Imre adta át a jubileumi szövetkezeti oklevelet és a szerleget

Jubileumi közgyűlés a DEFÉM-nél

Húsz esztendő fennállását ünnevelte a Debreceni Fémfeldolgozó és Javító Ktsz. Az ünnepségen Garai László elnök többek között elmondta, hogy szövetkeztük ma már az ország gyermekkorai szükségleteinek felét kielégítik. Szolgáltatásaik között kiemelkedik a lámpa-

testek gyártása és exportja. Faipari gépek hazánk határain túl is elismerést nyertek.

Az ünnepségen Piros Imre, a KISZÖV pénzügyi osztályának vezetője oklevelet és szerleget adott át a szövetkezet kollektívájának.

Nagy árubőség, mérséklődő árak a debreceni piacon

Szombaton a debreceni Rákóczi utcai piacon a megelőző hetekhez képest nagyon gazdag volt a felhozatal. Bőséges a választék. Salátából, sósakból, újhagymából, spenótból már jó volt az ellátás és az árak jelentősen mérséklődtek. Újhagymát csomónként 1 forintért is lehetett kapni, a sósakát és spenótot már 6 forintért. A baromfi piacon a háztájiból igen sok tyúk került eladásra, párja a múlt heti 150 forintos ár helyett már 140 forintért is kapható volt.

A kialakult árak a következők: vöröshagyma 5, fejeskáposzta 4,50, ugyanúgy a kék káposzta, fejlesaláta 1—2, sárgarépa 6, gyökér 7,50 forint. Az új csőves paprika még mindig drága, darabja 2,60. A sóska legolcsóbb volt a szövetkezeti pavilonnál, már 4 forint 50-ért is adták. A burgonya általában 3,50, a nádudvari Vörös Csillag 2,50-ért is adta. A karalábé 6—8 forint. A szárazbab 16—20 forint, minőség szerint. A főznievaló csőves tengeri 1

forint darabonként. A pirosretek csomóját már 1,60-ért is adták. A cékla 6 forint. A dióbeli drágulat, keves volt és a múlt heti 55 forintos árról 60 forintra szökkent fel az ára.

A baromfi piacon a háztáj csirke darabját 30 forintjával adták. A pulyka kilóját 22 forintra tartották. A hizott kacsa kilonként 35 forintjával kelt. A naposcsibe darabját az AFÉSZ 5 forintjával adta. Sok helyen kislibát hoztak fel, párját 70 forintra tartották. Rengeteg volt a tojás, úgy a szövetkezeteknél, mint a háztáj árusoknál. Az ár 1—1,20 forint. A szövetkezeteknél a tyúk ára mérséklődött, a múlt heti 23 forintról 22 forintra. A kakast 20 forintjával, az előnevelt csirkét pedig kilonként 28 forintért adták.

A piacot nagy élénkség jellemezte. Gyakran lehetett hallani: — Ennyire tartom, meg ahogy megalkuszunk. Ez az árubőség eredménye.

FODRASZ

A GAMBRINUS ÁTJÁRÓBAN. — Jó nő, megérdemelte!

A Megyei Művelődési Központ közleményei

A SZOCIALISTA BRIGÁDOK

„Korunk valósága” elnevezésű vetélkedőjének vállalati döntőit április 23-án, pénteken délután 4 órai kezdettel bonyolítják le a BIOGAL-ban és a Gabonafeldolgozó és -feldolgozó Vállaltnál.

BIOLOGIAI NAPOK

Több szerv rendezésében április 19-22-ig kerül sor ez évben is a már hagyományossá vált debreceni biológiai napokra. Az ünnepélyes megnyitót 19-én, hétfőn délután 4 órakor tartják a Művész Művelődési Központban (Vörös Hadsereg útja 28 C.). Az érdeklődők genetikai kiállítást tekinthetnek meg, és vetített képekkel illusztrált szakleírásokon vehetnek részt.

A biológia barátait szívesen látjuk.

KÖRMCSORAINK

keretében „Kedvenc verseim” címmel irodalmi műsort mutatunk be április 20-án, kedden délután fél 5 órakor a Vasutasok Szakszervezete színházában.

ban, Közreműködik Bényei József, Sárközi Zoltán és Szűcs András.

GYERMEKNEK

A Ludas Matyi Bábszínház „Hüvelyk Matyi” című darabját 18-án, vasárnap délután 11 órakor a Művész Moziban, 24-én, szombaton délután 1 órakor pedig a Kabai művelődési házban mutatják be.

KLUBPROGRAMOK

„Atlasz” kiváló ifjúsági klub (Kossuth u. 1.): 23-án, pénteken „A természet titkai” (Nagy Imre TK-hallgató biológiai tárgyú népművelési gyakorlat). — Nyugdíjas építőmunkások klubja (Kossuth u. 1.): 22-én, csütörtökön földrajzi kisfilm-összeállítás vetítése. — Keresek teled klubkönyvtár ifjúsági klubja: 21-én, szerdán este 7 órakor „Szomszédolás, szomszédolás...” (Jóóó Árpád népzenei összeállítás). — Oláh Gábor klubkönyvtár (Tégláskert) ifjúsági klubja: 20-án este 6 órakor „Kit tartok szimpatikus-

nak klubtársaim közül?” (Felmérés kérdőívvel). Pénteken, 23-án este 6 órakor Gombos János, a HNF helyi titkára lesz a klub vendége. — Öreg klubja: 22-én, csütörtökön este 6 órakor: „Mit jelent nekünk a választás?” (beszélgetés). — Horvát Árpád Művelődési Ház (Süveg u. 3.) Ifjúsági klubja: 21-én este 7 órakor „Választás előtt” (bel- és külpolitikai aktualitások). Szombaton, 24-én este 7 órakor: „Azonosságok és különbözőségek a Forsythe-jellemek között” (beszélgetés a kedvelt tv-sorozatokról). Öreg klubja: 21-én, szerdán este 6 órakor „A természet világa” (filmvetítés). Pénteken, 23-án este fél 7 órakor: dr. Kiss Timár pszichológus előadása a derék öregkor titkairól. Asszonyok klubja: 20-án, kedden délután 3 órakor csigacsináló délután (beszélgetés a tavaszi divatról). Csütörtökön, 22-én: „Sportoló nők” (a „Lázadó asszonyok” sorozat VIII. előadása). — Ifjú zenebarátok köre: 21-én, szerdán ismerkedés a partitúrával (Schubert: Befejzetlen szimfónia).

1971. április 18., vasárnap

Névszám: Andrea, Ilma

A Nap kél: 4.51-kor — nyugszik: 18.36-kor.

A Hold kél: 1.34-kor — nyugszik: 9.58 órakor.

VÁRHATÓ IDŐJÁRÁS vasárnap estig: Felhőátvonulások, elsősorban a Dunántúlon záporosó, zivatar. Élénk, helyenként erős, viharos lökésekkel kísért nyugati, északnyugati forduló szél. Az éjszakai lehülés gyengül. Várható legmagasabb nappali hőmérséklet 15—20 fok között. (MTI)

A debreceni Löwy Sándor Uttoróház három napon keresztül ünnepi ruhás, izgalommal teli kisdobosok otthona volt. Itt tartották meg ugyanis a kulturális szemle városi döntőjét. Ezt megelőzően örsök, rajok, csapatok mérték össze tudásukat, s a legjobbak kerültek be a városi döntőbe. Az első napon a vers- és prózamondók vetélkedtek, a második napon a szülőnékesek és a kamarakórusok, míg végül a szemle harmadik napján — pénteken — a tárcások versenyeztek. Képpünkön a táncosok egyik kedves jelenete. A döntő legjobbjai résztvesznek majd májusban, a Csokonai Színházban megrendezésre kerülő kisdobos fesztiválon.

(Fotó: Iklódy János)

A GYARMATI IFJÚSÁG NAPJA alkalmából baráti találkozót rendez a KISZ Debrecen városi Bizottsága, a Debrecenben tanuló szüandi diákok csoportja és a Fegyveres Erők Klubjának parancsnoksága, a Fegyveres Erők Klubjában. Kedden délután öt órakor nyílik egy kiállítás a függetlenné vált országok népeinek életéből, amelyet baráti találkozói és tánc követ.

A SPORTFOGADÁSI ÉS LOTTOIGAZGATÓSÁG közlése szerint a 16. játékhetén 5 találatos szelvény nem érkezett. 4 találatot 46 fogadó ért el, nyereményük egyenként 83 707 forint. 3 találatos 5456 fogadónak volt nyereményük 354 forint. A 2 találatos szelvények száma 156 944 darab, ezekre egyenként 15 forintot fizetnek. A nyereményösszegek a nyereményilleték levonása után értendők.

A FINN NAPOK keretében a debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetemen vasárnap délután 11 órakor fotókiállítás nyílik, az egyetem III. emeletén. Ugyancsak vasárnap este fél nyolc órai kezdettel az Auditorium Maximumban finn filmbemutató lesz.

A KÖZÉPISKOLÁSOK ifjúsági filmklubja — kivételesen — hétfőn délután 4 órakor a TIT debreceni Csokonai klubjában tartja foglalkozását. A programban a felszabadulás utáni magyar filmművészet szerepel. A vita után egy filmet tekintenek meg az érdeklődők.

A DEBRECEN-PALLAGI TERMELŐSZÖVETKEZETI TOVÁBBKÉPZŐ INTÉZET 33 szatmár-beregi termelősövetkezet háztáj bizottsági elnöke részére szervezett tanfolyamot Mátészalkán, április 5. és 17. között. Az előadásokat a Mezőgazdasági és Élelmiszerügyi Minisztérium Közgazdasági Főosztályának dolgozói, a Debrecen-Pallagi Továbbképző Intézet oktatói és a Szatmár-Beregi Termelősövetkezetek Területi Szövetségének munkatársai tartották.

NAPTÁR CÍMMEL a debreceni Déri Múzeum előadtermében a Kossuth Lajos Tudományegyetem Gyakorló Ginnáziuma KISZ-szervezetének Arany János szavalóköre irodalmi délutánt rendez, vasárnap délután 5 órakor.

ÚJ SZÉKHÁZBA KÖLTÖZÖTT a Létavértes és Vidéke Takarékszövetkezet — írja tudósítónk, Barizs János. A mintegy 800 ezer forint költséggel megépült modern székház, amely Létavértes központjában került felépítésre, szépen beleillik a környezetbe. A takarékszövetkezet 1958-ban alakult. Taglétszáma jelenleg 3 ezer fő, betétállománya 15 millió forint.

EVFORDULÓ-NAPTÁR. Négyszázöt évvel ezelőtt, 71 éves korában halt meg Luigi Alamanni olasz költő. A szabad firenzei köztársaság híve volt, s a Mediciek ellensége. 1525-ben ő is tagja volt a Giulio de Medici ellen szőtt összeesküvésnek. Annak kudarcra után Dél-Franciaországba menekült, majd 1527-ben hazatért, mivel három évre újra visszatért a köztársaság, 1530-ban, a Mediciek végleges visszatérésekor Franciaországba telepedett át. I. Ferenc király, majd II. Henrik császár szolgálatában diplomatiként járt időnként egyes olasz államokban. Tehetsége legjavát lírai költészetére örzi; szerelmi, vallásos és politikai témákat verselt meg. Összesen 13 eklektikus és 112 szatírárt írt. Utóbbiakban a kor izlésének megfelelő témákat — a nők, a római udvar romlottságát — dolgozta fel. Legjobb műve a Della Coltivazione (A földművelésről) című, hat könyvből álló, rimtelen szabad versben írt tankölteménye.

— Egyetlen biztos hely, darling, itt évek óta fix a dollár!

A FÖLDES ÉS VIDÉKE TAKARÉKSZÖVETKEZET igazgatóságosa napokban értékelte az első negyedévi munkát. A taglétszám ez alatt az időszak alatt 2596 főre emelkedett. Ötvenkét új taggal gyarapodott a takarékszövetkezet. A tervezett 1 millió forintos betétkészlet 1 millió 107 ezer forintra teljesített. Így a szövetkezet az első negyedévében 30 ezer forint nyereséget ért el — írja tudósítónk, Gaál Zsigmond.

A TIT IFJÚ SZÍNHÁZBARATOK KÖRE hétfőn fél nyolc órai kezdettel tartja soron következő foglalkozását a társulat debreceni Csokonai klubjában. A hallgatók a budapesti 25. színház vezetőivel beszélgetnek.

A TIT ESZTÉTIKAI SZABAD-EGYETEMÉNEK hétfői programja Gircz Mátyas távolléte miatt elmarad.

FIATALOK STÚDIÓJA 1971 címmel a Medgyessy Ferenc képzőművészeti kör és stúdió kiállítását rendez április 18. és 28. között, a Megyei Művelődési Központ kiállítás-terében (Debrecen, Kossuth utca 1.). A megnyitóra vasárnap délután 11 órakor kerül sor. A tárlat megtekinthető naponként 14—19 óráig.

Az oldalt összeállította:
Domokos Lajos

A DEB

Valamikor kukor A szomszédságban lyogvískó állt.

S a hét elején avattuk a Debreceni demes volna arról, lődött az építőipar, tunk, és hova jutott a ma embere márgyors életemphóhoz, hogy ezzel együtt a változása. Ez a megcsak nem jó. Nem, mértékű haladás lá domásul vesznék a szem rá, a vályog valaha érrefelé. És oda, hogy immár g ház. Nem is egy, né évente kereknek 250

Erdemes felidézni zó adatot az az építolatos néhány gondol ez az EVM Hajdú Allami Építőipari V. Ahogy Csépes S főmérnök elmondott — A lakások e mondhatók. Egy hálagos területe 50,3 nem kicsi, és modersokát tekintve jó költésüknek egyébként rínt volt. Az építke 1968. augusztus 26-és tavaly október 30. A próbázemelés 26. 7. tisztelőtára indul

Tehát mielőtt már dolgokat is a — Ezt a különbó próbája is igényelte sen hasznos volt a v — Meg azoknak lakáshoz szeretnéne tem meg.

Öket szolgálja mény — mondta Cs És a lakáskérdés t most már csak a képzhető el. Bizorlyan égető a téglahben közműterem A hagyományos ép nem biztosítja a szűgítését. A házgyár tényleg, indítása el lentett. Tudom, sok debreceni Darabos házigyári elemekből zat. Ott összesen há tunk át. A Béke—F utca térségben 437 házgyári elemekből

Hány lakás b terv időszakában a gével? — A tervek s z 11 473 lakást gyártu zott. Egyébként a gyár a IV. ötéves t hat típus állít elő, nyosfokú változatos Gál László az ép óta itt van, itt dol zot.

— Nem lehetett — mondtam. Bólintott:

Érdemes volt áldoznunk rá

Ó-NAPTÁR. Négyezerötvenöt éves korában halt meg az olasz költő. A szabad ország híve volt, s a Megye. 1525-ben ő is tagja volt a Medici ellen szőtt összeesküvés kudarca után Dél-Franciaországra menekült, majd 1527-ben hazajött három évre újra visszatérve. 1530-ban, a Mediciek hatalomra kerülésekor Franciaországba menekült. I. Ferenc király, majd a császár szolgálatában diplomata időként egyes olasz államban legjavát lírai költészetében, vallásos és politikai verselését meg. Összesen 13 szatírárt írt. Utóbbiakban a legmegfelelőbb témákat — a udvar romlását — dolgozta fel. A Della Coltura (A műveltség) című, hat kötetes műve szabad versben íródott.

napon keresztül ünnepli a város. A szomszédságban meg néhány vályogvaskó állt. S a hét elején ezek helyén felavattuk a Debreceni Házgyárat. Érdemes volna arról szólni: mit fejlődött az építőipar. Honnan indultunk, és hova jutottunk el. De hát a ma embere már hozzászokott a gyors élettempóhoz. És ahhoz is, hogy ezzel együtt gyors a technika változása. Ez a megmozgathatóság azért csak nem jó. Nem jó, hogy óriási mértékű haladás láttán is csak tudomásul vesszünk dolgokat. Emlékszem rá, a vályogvaskó dolgoztak valaha erre felé. És onnan értünk el oda, hogy immár gyárban készül a ház. Nem is egy, nem is tíz, hanem évente kerekken 2500.

Fotó: Iklódy János

ellen biztos hely, darabok óta fix a dollár!

ÉS ES VIDÉKE TAKARÉKSZÖVETKEZET igazgatósága a közgyűlése az első negyedében. A taglétszám ez alatt 2596 főre emelkedett. A tervek szerint a jövő év végére a szövetség teljesítését az első negyedében 2596 ezer forint nyereséget tudósított, Gaál Zsigmond.

DR. SZINHAZBARÁTOK a felnyitott órai kezdéskor a következő foglalkozást debreceni Csokonai Állami Hallgatók a budapesti Színházszövetséggel beszélgetnek.

ETKEZETI TOVÁBBKÉPZÉSI BIZOTTSÁGI a közgyűlésén, április 5. és 17. között a Minisztérium és a Debreceni Állami Továbbképzési Központ Területi Szövetsége.

STÉTIKAI SZABAD-ÉRTÉKES hétfői programja a város távolléte miatt elmaradt.

OK STÚDIOJA 1971 Medgyessy Ferenc képzőművészeti és stúdió kiállítását április 18. és 28. között, a Városi Központ kiállításán (Debrecen, Kossuth utca) megnyitóra vasárnap délután kerül sor. A látogatás naponta 14—19 óráig.

időponttal összeállította: Domokos Lajos

Érdemes volt áldoznunk rá

A DEBRECENI HÁZGYÁRBAN

Valamikor kukoricaföld volt itt. A szomszédságban meg néhány vályogvaskó állt.

S a hét elején ezek helyén felavattuk a Debreceni Házgyárat. Érdemes volna arról szólni: mit fejlődött az építőipar. Honnan indultunk, és hova jutottunk el. De hát a ma embere már hozzászokott a gyors élettempóhoz. És ahhoz is, hogy ezzel együtt gyors a technika változása. Ez a megmozgathatóság azért csak nem jó. Nem jó, hogy óriási mértékű haladás láttán is csak tudomásul vesszünk dolgokat. Emlékszem rá, a vályogvaskó dolgoztak valaha erre felé. És onnan értünk el oda, hogy immár gyárban készül a ház. Nem is egy, nem is tíz, hanem évente kerekken 2500.

Érdemes felidézni egy-két jellemző adatot és az építők ezzel kapcsolatos néhány gondolatát. A kivitelezés az ÉVM Hajdú-Bihar megyei Állami Építőipari Vállalata.

Ahogy Csépes Sándor vállalati főmérnök elmondotta:

— A lakások elég tágasaknak mondhatók. Egy házgyári lakás átlagos területe 50,3 négyzetméter. Ez nem kicsi, és modern bérházi lakásokat tekintve jó. A beruházási költségünk egyébként 365 millió forint volt. Az építkezést a dolgozók 1968. augusztus 26-án kezdték meg, és tavaly október 30-án fejezték be. A próbaüzemelés tavaly november 7. tiszteletére indult.

— Tehát mielőtt avatták volna, már dolgoztak is a házgyárban.

— Ezt a különböző berendezések próbája is igényelte. És természetesen hasznos volt a vállalat számára.

— Még azoknak is, akik mielőbb lakáshoz szeretnének jutni jegyzettem meg.

— Őket szolgálja az új létesítmény — mondta Csépes Sándor. — És a lakáskérdés teljes megoldása most már csak a házgyárak útján képzelhető el. Bizonyára tudja, milyen égető a téglahiány. Munkaerőben közismerten gyengén állunk. A hagyományos építési mód tehát nem biztosítja a szükségletek kielégítését. A házgyár viszont most tényleg, indítása előtt is sokat jelentett. Tudom, sokan megnézték a debreceni Darabos utcán épült első házgyári elemekből készült bérházat. Ott összesen harminc lakást adtunk át. A Béke—Kandia—Kossuth utca térségében 437 lakást építünk házgyári elemekből.

— Hány lakás készül az ötéves terv időszakában a házgyár segítségével?

— A tervek szerint összesen 11 473 lakást gyártunk 1971—75 között. Egyébként a Debreceni Házgyár a IV. ötéves terv időszakában hat típust állít elő. Ez tehát bizonyosfokú változatosságot is jelent.

Gál László az építkezés kezdete óta itt van, itt dolgozik. Építésvezető.

— Nem lehetett könnyű munka — mondtam.

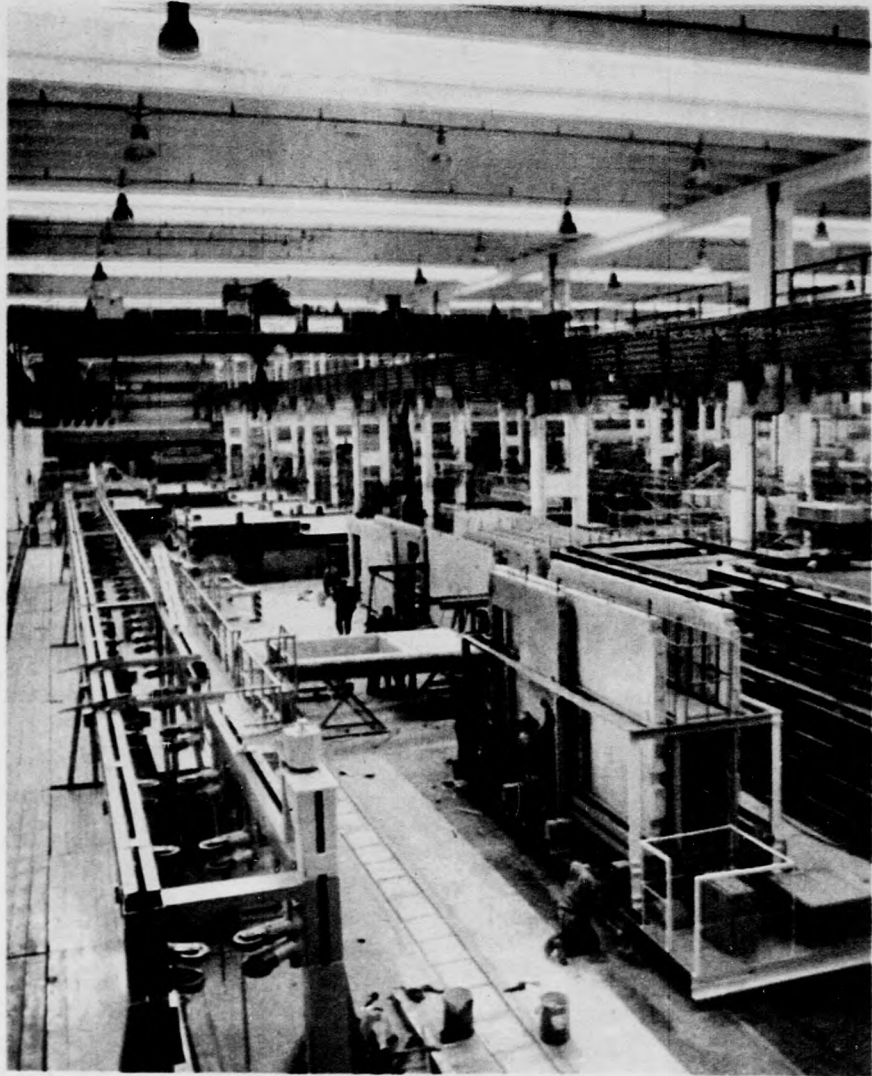
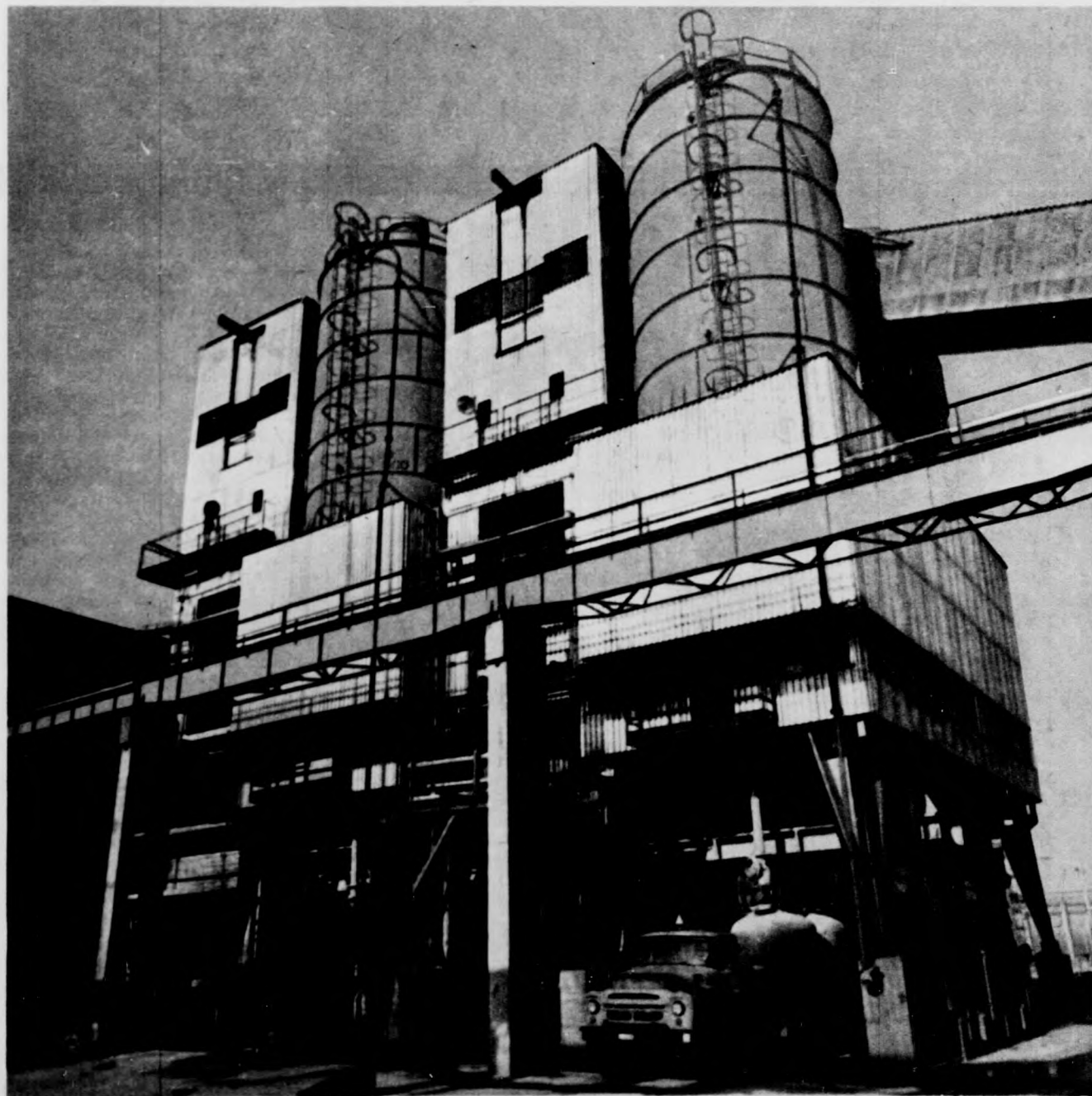
Bólintott:

— Megjártam már néhány építkezést, de tény, hogy ilyen nehéz feladatunk még nem volt. Építettük a macsi hibridüzemet, az egercsehi bányászlakásokat, a debreceni Centrum Áruház környékét, a Püspöki palotát is mi újítottuk fel, megépítettük az új műanyaggyárat... Mind más és más feladatot hozott magával. A házgyár építése azonban teljesen új volt. Nagy felelősséggel járó munka volt. Most hogy az utolsó simitásoknál jártunk, elgondolkoztam: azért szép ám a mi feladatunk. Eljuttunk oda, hogy most már nemcsak a házak falait húzzuk fel, hanem otthon építünk olyan üzemnek, amelyik maga készíti el a házat. Szerintem nagy dolog ez. Megjegyzem, bonyolult is volt a munka. A gyártócsarnok mérete eleve meglepett bennünket. Debrecenben nincsen több hasonló tudomásom szerint. Gondolja csak

el, hosszúságra majd százötven méter, szélességben is meghaladja a száz métert.

A méretek valóban lenyűgözőek: aki belép a nagy gyártócsarnokba, úgy érzi, túlságosan kicsi a hatalmas csarnokhoz képest. Pedig az ember építette, az uralja az itteni gépeket, az szabja meg, mit végezzenek a hajókban. A gyártócsarnok alapterülete egyébként összesen 16 317 négyzetméter. A beépített térfogat pedig 197 432 légméter.

Érdekes maga a gyártási mód is. Ezt persze az érzékelheti igazán, aki végigkíséri a cement, a kavics útját egészen addig, amíg abból házgyári elem nem lesz. Jellemző a szovjet tervdokumentáció alapján épült gyárakra a nagyfokú gépesítettség. A kavics, ami a legfontosabb alapanyag, iparvágányon érkezik és begördül a gyárba. Itt vagonkírákó

gépek veszik kezelésbe az anyagot, aztán a kavics szállítószalaggal kerül a silókba, onnan pedig alagútrendszerrel jut el a betongyárba. Innen a kész beton függesztett sín pályán kerül a hajókba. (Őt ilyen hajó, gyártórész van a nagy csarnokban.)

— Nem — mondta az egyik munkás — közben nincs szükség az emberi munkaerőre. A végén pedig a több tonnás elemeket is daru emeli fel. A debreceniek már ismerik a szállító tehergépkocsikat. Azzal is megint csak a darusok dolgoznak. Azt is láthatták az érdeklődők, hogy az elemeket az építkezésen is a darus kezeli. Aztán már „csak” az összepréselés van hátra. Precíz munka kell, az biztos. A házgyári emberektől elvárható, hogy bizonyos műszaki ismereteik legyenek. Ezért volt az, hogy töb-

bönn jártunk más házgyárakban, egy kis tanulódőre.

A tanulódő lejárt.

Felelősséggel végzett munkát vár a vállalat kollektívája és elsősorban a későbbi lakók várják a pontos, rendes, építőmódrára végzett munkát.

Az építők között van Szabó Bálint segédművezető, országgyűlési képviselője.

— Mióta dolgozik a vállalatnál?

— Azóta, hogy építőipari munkás lettem: 1954-től. Akkor voltam tanuló. Aztán máris jöttem a nagy munkák Varjas Béla szocialista címet nyert közműves brigádjában. Közben volt három esztendői szolgálata a határőrségnél. A lényeg azonban az, hogy kezdetül a vállalat biztosított munkahelyet.

— Mit szól a házgyári építkezéshez?

— Ez is szép. Szerintem az igazi építő számára minden munka szép. Hiszen elindulunk többnyire a föld alól, mert az alapozás ott kezdődik, aztán látja, most is, hova értünk. Hát még akik a 22 emeletes, Petőfi téri bérházat építik. Ezért mondom bátran, szép a mi feladatunk.

— De nehéz is.

— Többnyire a nehéz fizikai munkához sorolják az építő feladatokat. Hát nem is könnyű, az bizonyos. Összel a sárban, télen a hidegben, nyáron meg a hőségben vagyunk. És nincs számunkra ami külön árnyat adjon vagy felfogja a szemet. Állni kell a próbát zordabb időkben is.

— Azt hiszem, minden építő úgy van vele: ezzel együtt vállalta a szakmát.

— Igen, ez így van. És még egyet vállalt. Azt hogy igyekszik pontosan, rendben, szépen dolgozni. A házgyár is elkészült határidő előtt és nem léptük túl a költségkereteket. Hát látja, így érdemes.

A gyár vezetője dr. Nemes Géza építészmérnök. Mindössze harminckét esztendő. Két diplomája van és műszaki doktor.

— A paneltémában védtem meg a diplomámat is — mondta.

Tehát jóformán együtt nőtt az új technológiával. Erthető így ügyessége, igyekezete. Az első rajzváznál kezdve figyelemmel kísérhette, hogyan alakul ki az új gyár.

Amikor megkérdeztem, mennyi idő alatt lesz a betonból elem, pillanatnyi gondolkodás után válaszolt:

— Nyolc és fél óra. Ennyi kell hozzá.

Nyolc és fél óra alatt készül el tehát egy házgyári elem. Hát így lehetséges, hogy az új üzemből 1971—75 között 11 473 lakást gyártsanak. Ami durván számolva úgy negyvenezer ember számára biztosít új otthont.

Érdemes volt áldoznunk a házgyárra.

Sütő Gyula

Egy ősi piac sorsa szénától a benzinig

Az idén február 1-től áthelyezték a terménypiacot a Kisállomás előtti térről, s ezzel megszűnt Debrecen egyik legrégebbi külső piaca, a Szent-annavásártér. A belső, Piac utcai ősi vásártéren kívül esett három piac egyike ez, a Hatvan utcai kapun túli szénapiac; a Szent Anna kapun kívül volt a baromvásár, a Péterfia utcai kapunál pedig, a mai laktanya környékén a Ferenc-piac. A szénapiac annál jelentősebb, mert a híres országos vásárok területéhez, a Német (Széchenyi) utca végi barakvárosához kapcsolódott.

TELEPÜLÉSTORTÉNETI érdekességű hely is ez a környék. Zsidó 1840-ig Debrecenben nem telepedhetett le, sőt egy éjszakára sem szállhatott meg. Nappal kereskedhetett benn a városban, szállást azonban a kapukon kívül kellett vennie. Természetes, hogy ez a gazdasági tevékenységhez közel történt, tehát a mai Kisállomás és az egykori huszárkaptanya környékén, a Zsidókertben, ahogy akkor a Széchenyikertet nevezték. Egyrészt azért, mert erre felele húzódtak az országos vásárok szélső utcája, a zsidó kereskedők, másrészt a terménykereskedelmek akkor már egész Közép-Európában, nálunk is zsidó kézen voltak. Az első letelepülők zöme is 1841-ben az ide torkolló utcákat szálta meg, bár a tanács inkább a szétszórásukra törekedett.

A Szentannavásártér mai alakját 1884-ben kapta, akkor épült ki a debreceni-hajdúnánási vasútvonal, egy nagyobb terűnek, a Nagyváradot Debrecenen át Miskolccal összekötő transzverzális vasútnak a része. Megépült a helyet jelző névvel a Debrecen-Vásártér állomás, ennek a köznyelvi neve egyébként nemcsak Debrecenben, hanem a környéken is Kisállomás. A tér talaját egyengették, fölhumták a mázsaházat, mert addig sok volt a panasz a magánmérlegekre, és kijelölték a vásártér különböző részeit: a gabonapiacot, a bőr- és gyapjúvásárt, a mézvásárt. Sőt élő állatokat is lehetett kapni ezen a piacon, a mázsaház környékén bárányt és szopós malacot kínáltak. Debreceni vásárnak elmaradhatatlan része a fonatos sor, ezt a 2-es honvéd huszárok laktanyája mellett helyezték el. (Az ezred tíz évvel azelőtt alakult.)

A tanács ugyanakkor intézkedett a gyümölcsplacnak a Piac utcáról a Hatvan utca felé áthelyezéséről is. (A szezeres piacról van szó, mert a kicsinyben árusítók a helyüket megőrizték még az első világháború után is egy ideig.) A közönség kényelmi szempontból tiltakozott ugyan, de a tanács hajthatatlan maradt, s így 1884 októberével a gyümölcsplac is átköltözött; a méreteire egyébként jellemző, hogy nem-egyszer áthúzódtak a Kis Mester (Bethlen) utcára is.

FORGALMAS KÖRNYÉK volt ez azelőtt is, még inkább az lett, amikor 1884. október 5-én átadták a forgalomnak a nánási vasutat, hiszen ez nagy területet kapcsolott szoroson Debrecenhez. A hetenként három napon: hétfőn, kedden, szombaton tartani szokott, igen élénk hetivásárokon komoly terménypiac volt; a forgalom nagyságára mutat, hogy Debrecenben már az 1880-as népszámlálási adatok szerint nem kevesebb, mint 49 önálló terménykereskedő működött. A heti piaci napok számának későbbi csökkenését viszont ellensúlyozta az, hogy az évi négy országos vásár egész tartama alatt, tehát négyszer 11 napon keresztül lehetett nyers terményt árusítani.

Ez idő tájt már a ló- és baromvásártér is átkerült a Böszörményi útra – cédulaháza messziről félbemaradt várkastélynak hatott –, ideje volt hát közösi vasúti összeköttetést teremteni ezekkel a vásártérekkel. Így indult meg a Hatvan utcán a baromvásártérig a lóvasút, a hajtó mela tülköszava még hat évtized múlva is visszhangzik az akkori gyerekek fülében. (Érdekessé, hogy a lóvasút építését egy lösgyökös civis, Balla Mihály kezdeményezte, akit nyilván az ősi debreceni kalmáraság ösztökölt.)

A század első évtizedében aztán a Petőfi térről, arról a tájról, ahol most a város legmagasabb épülete kezd felemelkedni, a Nyugati utcán át megindult egy újabb helyi érdekű vasút. Először csak Hajdúszoboszlóig, később Nyírbátorig közelített, vasárnap délutánonként telve szabadságról bevonuló, búsán nőtázó katonákkal.

A szénapiaccal szemközt, a Hatvan utca sarkán a hírhedt Vörös Ökör kocsmá adotta naponta dolgot a rendőrségnek, mellette békes együttélésben működtek a rossz hírű házak és a zsákbold, sőt szakajtó kosárból áruuló terményes kofák.

Országos vásárokon itt kapott helyet a fonatos sor is, lentebb még öt vendéglő és kocsmá, a mai Bajcsy-Zsilinszky utca torkolatától a Külső vásártér felé azonban már csöndes kispolgári házak sorakoztak.

ANNÁL HANGOSABB volt maga a tér, még akkor is, amikor délután már elballagtak az emeletes rakott, vendéglőfalas szénás és szálmás szekerek, mert nyaranként itt üttök fel satruk a világhírű nagy cirkuszok: Kludsky Károly zoológiai lovardája, a Sidoli-, Schmidt-, Villand-cirkuszok, de a kisebb hippodromok is. Az egyik ilyenek az igazgatója, Wilson a Nyugati utcán állandó lakást tartott, egy házban gyerekedtem a lányával, akik közül az egyik a két háború közt nagy vállalkozásos nőtt Wilson-cirkusz igazgatója lett.

A 2-es huszárok laktanyájának tövében tartották Debrecenben az első mozilodásokat a ponyvás vándormozik, majd itt emelkedett a mázsaház előtt Suchán Rezső hatalmas deszkamozija. Országos vásárok idején a Szentannavásártérből a mutatványosok területe, debreceni köznyelven komédiaplacc lett, utácaiba sorolt panoptikumokkal, gyorsfényképezőkkel, jósnőkkel és erőművészekkel, hajóhíntákkal és forgókkal. A katoná is csak kipróbálta

lövészbojttal hitelesített tudását a céllövőkéknél, amelyek homlokzatán ott büszkélkedett az osztály-magyar hangzású felirat: Szem-és kézigyakorlatok a Hazáért.

A vasútvonal kerítése táján vadászta áldozatokra a „hol a piros, itt a piros” játékosok meg a tarca-dobáló, nyugodtabb napokon pedig a külvárosi fiúk vették birtokukba a teret, rongylabdát rúgdoval a mély porban. (A tenispályáról halászott labda már előkelő volt.)

SZÍN IS AKADT ezért ebben a változatos kavargásban: aki nem látott díszszemlére fölborakozott békebeli huszárezredet, nem is tudhatja, milyen a csillagzó katonai parádé. Ragyogóra kefélt lovak hosszú vonala a Nyugati utcán, a nyeregben színözönösen csikókban a büszkés nadrágú huszárok, bal vállra vetett kék mentében, hátukon keresztben a karabély, s a világoskék csákók fehér forgóját csak itt-ott tarkázta a trombitások piros. Suhanva röppentek ki a hüvelyből a nehéz kardok, s „négyenél jobbra előre lépett” megindult az ezred; a pompás lovas Takács András ezredtrombitása jelerrel egyszerre lendültek föl a jobb combra kitémasztott kürtök, harsogott Haydn harcias, de mégis ünnepélyes diszjele. (Egy ősi ázsiai

lovas népnek ezeket a remek fiat farkat szőrd, a huszárok lövészártnak hajszólo, ostobán bünös felsőbb vezetés.)

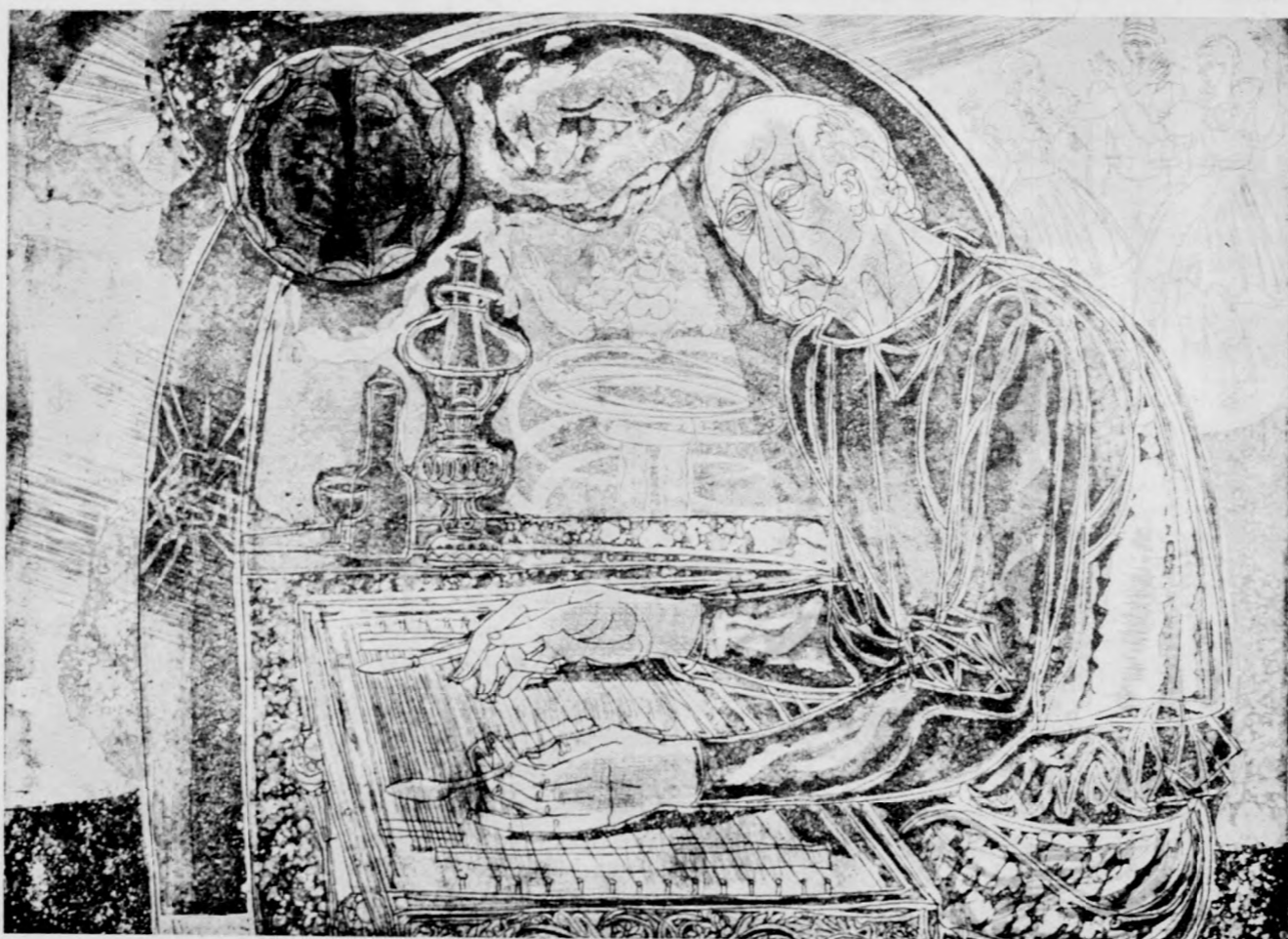
Az első világháborút megelőző években már szűrkülni kezdett itt az élet. A Hatvan utca végére került 1912-ben az embervásár, a terménykereskedelem szerkezete alakulóban volt, az első háború után összezsugorodtak, a második után meg is szűntek az országos vásárok. A Szentannavásártérből részben fapiac, később élelmiszerpiac lett.

MAI ÁLLAPOTÁBAN a tér még kialakulatlan, bár nevet már kapott: nem éppén szerencsésen a Bethlen Gáborét, hiszen a nagy erdői fejedelemnek már régebben van utcája. A téren az egykori huszárlaktanyához ragasztott ipari épületecsoport, néhány élelmiszeres bódé és egy új autómosó szín áll, s most alapozzák a benzinkutakat. Egyelőre a körvonalak is bizonytalanok, az azonban bizonyos, hogy ez a városrész lendületes fejlődésnek csak a vasútvonal kihelyezésével indulhatna.

De hát ezt már a század eleje óta hangoztatjuk, s úgy látszik, hamarabb eltűnik az ősi piac, mint a fiatalabb vasútvonal.

Béber László

JÓZSA JÁNOS METSZETE

Halálos veszélyben

Harmínkettő ésen egyszerre bocsátottak el minket. Előttünk állt a tél. Kegyetlen idők vártak ránk. Miután megkaptuk munkakönyvünket, és miután a Kolozsvári utcában a szakszervezetben semmi jóval sem bíztattak minket, elhatároztuk, hogy munkát keresni nekiindulunk az országban.

En Debrecenbe indultam. Hogy néhány pengő megtakarítás, gyalog, Dénes, mivel ismerte már a debreceni timárokat, inkább a Duna-Tisza közti börtényekben reménykedett. Megígértük, hogy ha megfelelő munkát találunk, írunk egymásnak.

Debrecenben sem volt valami jó a helyzet. De szerencsére már a második nap kaptam munkát az egyik Telegi utcai kismesternél heti tizenegy pengős fizetésért. Hát bizony ez nagy lecsúszást jelentett, mert Újpesten addig megkerestem átlagosan is a huszonöt pengő — napi nyolc órai munkával. Itt azonban a segédeknek már reggel hatra be kellett menni, és addig dolgoztunk, míg a napi munkát be nem fejeztük.

Úgy általában este nyolcig dolgoztunk, néha tovább is. Túlórál persze nem is beszélhettem...

Ha az ember megszokta már a napi nyolc órai munkaidőt, szinte elképzelhetetlen megterhelést jelent, ha tizenegy órát kell dolgozni, és még a vasárnapja sem szabad, mert délig tartott a munkaidő. De nem volt mit tennem, vállalom kellett, ha élni akartam. Így hát hetenként inkább kilencven órát dolgoztam, mint kevesebbet — timárműhelyben, ahol az elképzelhető legnehezebb munkák egyikét végeztem.

Reggel már ötkor fel kellett kelnem, futtában megreggeliztem, aztán besiettem a műhelybe, s attól kezdve a felőrs ebédszünetet leszámítva este nyolcig-fél kilenckor csaknem megállás nélkül hajtanom kellett magamat. Mire ígyba kerültem, mindig elmúlt már tíz óra, néha tizenegy is... Vasárnap alig vártam a délet, megbédeltem, utána nehéz álomba zuhantam... Néhány hét múltán már-már állatnak éreztem magam. Végtelen fáradtság urhodott

el rajtam. Az iszonyatosan megterhelő munkát csak dermedt mozdulatlanul átáldott éjszakai szakították meg. Sem olvasni nem tudtam — még akkor sem tudtam volna, ha lett volna könyvem —, sem kipihenni nem tudtam magam. Egészséges fiatal férfi voltam, de higgyék el nekem, hogy azokban a hónapokban, amelyeket annál a kismesternél töltöttem, alig jutott eszembe, hogy nők is vannak a világon.

Néhány hét elteltével írtam Dénes feleségének egy lapot. Nem bíztattam semmi jóval. Nagy örömmre Dénes válaszolt. Kapott munkát, a Hársfalvi börtényben tizennyolc pengős heti bértér blankbőröket fest. Fizetése felét hazaküldi a feleségének. A munka azonban nagyon nehéz... No hiszen — gondoltam — bezeg nem mondaná ezt, ha ismerné az én munkámat...

Március végén elbocsátottak. Mivel Debrecenben nem találtam más munkát, nekivágtam az útnak. Persze Újpester mentem, gyalog. Rendezni akartam a szakszervezetben elmaradt tagsági díjamat, másrészt reménykedtem, hogy ott könnyebben találak helyet. De a Kolozsvári utcai szakszervezetben ismét rossz hírekkel fogadtak. Nőtt a munkanélküliség. Erre elhatároztam, hogy én is próbálkozom a Hársfalvi börtényben.

Romanid

A személyes névmások: mi én, tu te, il (hímnem), el (nőnem), id (semlegesnem) ő, az, nu mi, vu ti, Ön, Önök, li ők.

A birtokos névmások: mi enyém, tu tied, su övé, nostre miénk, vostre tiétek, Öné, Önöké, lor övék.

A mutató névmások: iste ez, illa az. A kérdő névmások: ki? ki? kid? mi?, ke? milyen? A határozatlan névmások: alki valaki, alkid valami, omne minden, omneki mindenké, noki senki, nokid semmi.

AZ IGE. A főnévi igenév végződésai: -ar, -er, -ir. Pl. viajar utazni, vider látni, ofrir felajánlani. A jelen időt úgy képezzük, hogy a főnévi igenév -r hangját elhagyjuk, pl. mi vide én látok, tu vide te látsz stb. A múlt időben az -r hangot -d hanggal cseréljük fel, pl. tu viajad te utaztál. A jövő idő egyenlő a főnévi igenévvel + -a, pl. il ofrira ő fel fogja ajánlani. A feltételes jelen képzése: főnévi igenév + -e, pl. nu viajare mi utaznánk. A felszólító módot úgy képezzük, hogy az -ar és -ir végződés helyére egy -e hangot, az -er végű igékénel pedig egy a hangot teszünk, pl. omneki labore! mindenki dolgozzék! (laborar dolgozni). Viva Hungari! Éljen Magyarország! A parancsnoki módnak három személye van, pl. parla! beszélj!, parlame! beszéljünk!, parlate! beszéljétek! beszéljen Ön, beszéljenek Önök!

IN HOTEL

Pote Vu dar mi un un-lekt kamer kon balne sal? — Si, Senior, in sekund etaj. — Quanto temp vole Vu restar? — Do noktes vole mi pasar hik. — Ke es prec de iste kamer por un die? — 80 (oktent) forintes. — Volete presenter Vostre pasport et planar iste fich! — Ekke, Senior, Vostre kamer klave. — Prendete ascensor! — Id trova se a sinistre. — Enviae, por favor, mi bagaj en mi kamer! — Por deman sera mi demanda kont. — Post-demam matin volete me revigilar a 5 hores, perke mi parti per sept hor rapid.

Tud Ön nekem egy egyágas szobát adni fűrdőszobával? — Igen Uram, a második emeleten. — Mennyi ideig akar maradni? — Két éjszakát akarok itt eltölteni. — Mi az ára ennek a szobának egy napra? — 80 forint. — Szíveskedjék bemutatni útlevelet és kitölteni ezt a bejelentőlapot! — Itt van Uram a szoba kulcsa! — Szálljon be a liftbe! — Az balra van. — Kérem, küldjék fel az útipoggyászatot a a szobámba! — Holnap este kérem a számlát. — Holnapután reggel szíveskedjenek engem 5 óraker felkelteni, mert a 7 óras gyorsal utazom el.

NIKLA

Nincs vitamin, tudós s ha sonkaiz is — a

De azt már döntött S felnöhet-e jövőnk

Szalai

JELZŐFÜST A TÉ

Egy kisa útközetre v földig szuronys jégv

Varjúhad robajlik raj nem szúr most előre.

Hordott havakba kus jegesre fújt bokor fa

Az ól. — e hortogyó k elúszik innen hajnal

A zendülő fagy felkő a tyúk lehull ezüstös

Alsom. Búg a nyug Lámpanyérből a ki hosszú patkány-fény

s véres szemhéjam fegy jelzőfüst a tél v

— a kémény fenn ki

gassága nem halad kal a két méter, egy háromszor kétből, vagyis asztalállványból, amely bőrtöket szárítottuk pos fenekű üst a eget a primusz gyfesték forró legye, hogy a primusz telt volt, mert a műzem véletlenül vas kaptam. Hatvan tett, talán nagyobb leg.

A művezető szükséges tudni gyorsan magamra zen légeztem, p előntött a verejté gemet húztam le, gomat. Attól kezdőban dolgoztam. Mé mind jobban gyötő bär nyakaltam a v jött be hozzám, cs kant be a művez egy-két bőrt, aztá felé.

Délben már csak volt, hogy átvászó szédos műhelybe, egy rakás bőre. C telt, míg annyira magam szedni, ho jak matyóim, és

manid

NIKLAJ ÁDÁM VERSEI

A szállás

Mert hálai jár belém a lélek —
illene kényelméről, csóndról
gondoskodnom, hogy megpihenjen.
De mit tegyek? — sorra kiégnek
lámpáim, szél tépi ki tőből
az ablakszárnyakat, hidegben
és huzatban feszeng a fekhely,
visszhangos folyosókat kongat
kő-kötelen vas utcalárma —
s ott a gyerek, kit apja vert el:
sir, fájdalmát bezárt ajtók vad
sorfala közt sarkig kitérva.

Számológédula

Nincs vitamin, tudom, a citromizű szörpben,
s ha sonkaizű is — azért az sajt. Legyen.

De azt már döntsük el: kertész — vagy kerti törpe?
S felőhet-é jövőnk mult-izű jelenen?

Parafrazis

„Messe jövendővel komolyan vess össze jelen kort:
Hass, alkoss, gyarapíts: s a haza fényre derül!”
(Kölcsey: Huszt)

Zalogházba az írógéppel, toll a fiókba!

Lángost süss, keszeget — menjen a bolt, az a fő!

Messe jövendővel keserűn vess össze jelenkort:

hass? alkoss? — gyarapodj! S többre becsl a világ...

Szalai Csaba

JELZŐFŰST A TÉL VIZÉBEN

Egy kisfa ütközetre vár,
földig szuronyos jégben áll.

Varjúhad robajlik rá, ha
nem szúr most előre, hátra.

Hordott havakba kushad a
jegésre fűjt bokor fara.

Az ól, — e hortyogó ladik
elúszik innen hajnalig.

A zendülő fagy felkőszön,
a tyúk le hull ezüstösön.

Alszom. Bűg a nyurga pózna.
Lámpatányérből a kinti
hosszú patkány-fény lopózna...

s véres szemhájam felintí
egy jelzőfüst a tél vizében,
— a kemény fenn kiáll még éppen.

MENYHÁRT JÓZSEF VÁZLATKÖNYVBŐL

Danyi Gyula két verse

KOMPOZÍCIÓ

Az indulatot mosolyban
hüti az erős,
játszik testében, porban,
amiért felelős.

S aki az, az sohasem
mondja, hogy ő valaki.
A porszemek között porszem
minden alaki. —

A szenvedély nem indulat.
Emberszenvédely,
sírigh nyugtalan tudat,
termő csendben él.

JÁTÉK

A homlok eresztét, szemöldökét
simítja szét majd ismét,

akár a deres bokron, eres
kezével a bajszán keres

bizonyosságot a bácsi:
Úgy gondba bűjt, hogy alagút
körötte már az ég is és mégis
gyomrozza a sarat és hozza
a sorsát, jövőjét bogozza —
van neki mit csinálni.

A Sárrét világából

Ahol a vizek jártak

Az ideai pusztító árvizek nyugtalan-
lanságot, aggodalmat keltek or-
szágszerte. Kétszeresen okuk volt
az aggodalomra azoknak, akiknek
a falujuk a folyók szabályozás elő-
tti állapotának szélén fekszik. Így
a sárrétieknek is, Biharban. A Kö-
rös és a Berettyó tetőző vize bontog-
gatta a gátakat. Az árral folytatott
küzdelem felidézte a néphagyó-
mányból a hajdani „vizes világ”
emlékeit. Nagyidejű emberek
apáiktól hallott történeteket mesél-
tek a sárréti mocsárról, amelyet
több mint száz esztendeje csapok-
tak le.

Ezt a hatalmas kiterjedésű mo-
csarat az akkor még szabályozatlan
Körös és Berettyó vize táplálta.
Nem csupán Bihar lapályos részei
borította, hanem átnyúlt Békés és
Szolnok megyébe, a Nagykunságba
és a Hajdúságba is. Karcagtól
majdnem Nagyszalontáig ért, Ba-
konszegtől, Biharnagybajomtól Dé-
vaványáig, Mezőtúr aljáig. A mo-
csár magva több mint 150 ezer hol-
dat foglalt el. Hát még a nyúlva-
nyai! Kisebb-nagyobb érmedrek
összekapcsolták a Tisza hortobágyi
árterületével, morotváival. Ilyen-
formán felnyúlt ez a rétség Hajdú-
nánás határáig, a Veresnád nevű
mocsárig. Voltak olyan erek, ame-
lyek hol a Sárrétbe folytak, hol pe-
dig visszafelé, a hortobágyi rétsé-
gekbe; aszerint, hogy a Tisza ár-
dása volt-e nagyobb vagy a Beretyó-
é.

A vadvíz uralkodott ezen a tá-
jon. Végeláthatatlan nádréteg,
sűrű gyékényerdő borította a hatá-
rokat. „Ebből kelt fel a nap, és eb-
be nyugodott le” — mint mondják
az öregek. Szekerűt nem vezetett
erre. Itt csak csónakkal járhattak,
falutól faluig. Messzebbre már csak
a „rétség emberek” merészkedtek,
akik ismerték a nádasok közt ka-
nyargó, zegzugos csapásokat, hajó-
utakat, s így nem tévedtek el. Já-
ratlan ember itéletnapig se kereke-
dett volna ki ebből a náderdős, sű-
rű bokros, hínáros, helyt-helyt bod-
zás, fűzes, tölgyerdővel tarkázott,
farkasfészkés réti világából.

Ma el se tudnánk képzelni, ho-
gyan éltek itt eleink, ha a népi em-
lékezetben megőrződött hagyomá-
nyok és néhány korabeli feljegyzés
nem tájékoztatna erről bennünket.
Úgy az írásos emlékek, mint a
szájhagyományok Komádít és Sze-
repet tartják a Sárrét jellegzetes fa-
lujának.

Komádíró egy régi bihari író,
K. Nagy Sándor azt jegyezte fel,
hogy „mintegy 15 ezer holdnyi ná-
das borította az egész határt, a fa-
luból is csak két helyen lehetett
száraz földön kijutni. Még halottai-

kat is csónakon vitték a temetőbe.
Valóban nagyszerű volt látni 40–50
csónakot egy temetésen. A házakat
magas cölöpökre font vesszőből épí-
tették, melyhez sártapaszt használ-
tak, s midőn jött az árvíz, a házban
volt holmikot felrakták a padlásra,
s nyugodt szívvel néztek, hogy a
víz miként mossa ki a ház falát,
mert tudták, hogy a cölöp a vesz-
szőfonás ott marad. Iszap is elég
marad ott, hogy újra lehessen vé-
gezni a tapasztási munkálatokat.”

Szerep még szorultabb helyzetben
volt. Úgy körülvette a mocsár, hogy
csak csónakkal lehetett megköze-
líteni. Ezért aztán 1751-ben a mo-
sati helyére települt át. Dehát ke-
vesét ért vele; mondhatjuk: cseberből
véderbe esett. Osváth Pál, az utolsó
bihari csendbiztos 1876-ben ezt írta
róla: „A toronyból nézve a határt, a
község mint tengeren egy kis sziget,
úgy lebegett a roppant víz között.
Ekkor csupán Udvari felől egy
másfél öl keskeny, mindkét oldalról
buja náddal szégyelyezett földtölé-
sen lehetett Szerepre bejutni.

Öregtől hallottam azt a régi
történetet, mely szerint egyszer va-
lamikor bizonyos faluzó drótostól
ezzen a tőlésen Udvariból átgya-
logolt Szerepre, de hamarosan vissza
is tért. Kérdezték tőle az udva-
riak: „Mért nem ment tovább?”
Búsán legyintett a kezével: „Nincs
út tovább, ott van a világ vége”. Ez
eredete ennek a máig használta-
tos szólásmondásnak: „Szerep a vilá-
g vége”.

Őszi, tavaszi áradások idején a
mocsárszéli falvakba is befutott a
víz. Anyira sárosak voltak az ut-
cák, hogy némelyiken csak lóháton
vagy falábon mehettek végig. Elter-
jedt közlekedési eszköz volt a sár-
hajó (lapos fenekű csónak), amely
csúszott a sár tetején. Lóval húzat-
ták. Ezt használták teherhordásra, s
ezen vitték fel iskolába az utcabeli
gyerekeket.

Bajom község egyik utcáját az ott
lakó Turi nevű emberről Turi Be-
retyónak keresztelték el, egy má-
sikát Katona Berettyónak. Valóság-
gal voltak ezek, nyilván se szárad-
tak ki. A Sírly nevű faluzós olyan
elült (lapályos) volt, hogy az udva-
rok hátulján zöldellő nádbokrok és
vizinővények között sírlyly madar-
ak fészkeltek. Az ottani földes
kis házak meleg kemencei tőven té-
li időben kibűjt a nádsíra.

Sárrétudvari Pére nevű részén
akkora nádas volt, hogy költöttek
benne a vadrucák. Az ott lakók a
kapufélához kötve tartották a cso-
nakot. De nagyobb vizállásokor há-
zuk küszöbéig hajózáhattak.

Ilyen földrajzi, természeti adott-
ság közt a földművelés szinte mel-
lékfoglalkozásnak számított. A hal-
tár szűk szárazulataira szorult. De
bizony nem ritkán innen is kimosta
a víz a vetést. A vidám legények-
nek ez se szegte kedvét; ilyenkor
kurjantgatták tánc közben a falu-
széli gyepi bálon:

Vigan élek, happaré!
Ha nincs kenyér, van málé.
Vízben van a hal, nád közt ruca,
Málé mellé jó a húsa!

Hanem azért a hagyományban
búsabb emlékezet is van a kenyér-
szükének. „Kenyer nélkül ettük a
húst” — mondták a meg gondolat-
bak.
Földművelés helyett a külterjes,
pásztori állattartás meg a pakászát,
halászat, madaraszat, nádvágás,
gyékényzövés, kosárkötés volt a
főfoglalkozás. E sok ősi havo-
mányt őrző munkakörbe beleszű-
tek a sárrétiak, ehhez értettek.
A múlt század derekán elkövetke-
zett vízbabályozó, mocsárszűréselő
munkálatokat nem nézték jószem-
mel. Azon tanakodtak: mit eszünk,
ha nem lesz ha, vadkacsa, liba,
madártojás; hol él az állatállomány,
ha nem lesznek a gazdag ártéri le-
gelők. A gátakat hanyátok, kanálisó-
kat ásató indzselőreket (mérnökö-
ket) ádáz ellenségeknek tekintették.
A gátakat rongálták, a kanálisokat
elrekesztették. A mégiscsak elvitt
vizet sokáig visszavárták: „Ahol víz
volt, lesz ott ezután is. Visszajön az
még”.

Igenám, de azóta nagyot válto-
zott a világ. Most élő utódai már
attól is rettegetek, hogy rövid látó-
gatásra vissza talál térni a víz.

Szűcs Sándor

em kerestem fel Dé-
et, mert valahol Nagy-
aktak Ekkor már erő-
vált a pénzem. Vonat-
otta. Tehát ismét gyá-
mat utamat. Hétfő reg-
era már ott álltam so-
nal a Hársfalvi gyár-
t. Mit részletezzem elő-
ttek. Felvétel előtt
ek, hogy mihez értek.
oltam, hogy mindig
t végeztem. Nem érde-
tud?
e tudnék, segéd va-
ot festett már?
— dehogy is árultam
gy csak egyetlenegy-
ndtam, felvettek, egy
őre, tizenhat pengő
hogy most már Dé-
álkozhatok.
műlva már ott álltam
elyben, az asztal mel-
ten tíz-tizenöt blankbör-
művezető egyenesen
om, hogyan festik ma-
ket, mert már tíz éve
m börtényben, ahol
sinálnak. De akkor...
amelybe bevezettek,
olc méter hosszú s va-
skenyebb volt, de ma-

gassága nem haladhatta meg sok-
kal a két métert. A berendezés
egy háromszor két méteres tábla-
ból, vagis asztalból állt és két
állványból, amelyen a befestett
bőröket szárították. A festékes, la-
pos fenekű üst alatt állandóan
égett a primusz gyorsfűző, hogy a
festék forró legyen. Azt hiszem,
hogy a primusz teljesen felesleges
volt, mert a műhelyben olyan
nagy volt a forróság, hogyha ke-
zem véletlenül vashoz ért, hát el-
kaptam. Hatvan fok körül lehet-
ett, talán nagyobb is volt a me-
leg.
A művezető tájékoztatott a
szükséges tudnivalókról, aztán
gyorsan magamra hagyott. Nehe-
zen lélegzettem, pillanatok alatt
elöntött a verejték, előbb az in-
gemet húztam le, aztán a nadrá-
gomat. Attól kezdve alsónadrág-
ban dolgoztam. Mégis izzadtam, és
mind jobban gyötört a szomjúság,
bár nyakaltam a vizet. Senki sem
jött be hozzám, csak délfelé kuk-
kant be a művezető, megnézett
egy-két bőrt, aztán sietett is ki-
felé.
Délben már csak annyi erőm
volt, hogy átvászorogjak a szom-
szédos műhelybe, ott lerogytam
egy rakás bőrre. Öt perc is bele-
tel, míg annyira össze tudtam
magam szedni, hogy elvászorog-
jak matyóig, és előszedjem en-

nivalómat. Kenyeret ettem a leg-
olcsóbb fajta kolbászal.
— Meleg van odabent — szőlt
az egyik munkás — Bizony...
bizony...
Egy öreg timár odajött hozzám,
megnézte, mit eszek. Sajnálkozóan
legyintett. Kis idő múlva vissza-
tért, s egy papírdarabon sőt nyúj-
tott nekem.
— Sózsa meg! Sózsa meg jól!
Sózsa meg, ahogy csak bírja —
mondta —, mert másképp elviszi
az ördög... És ezentúl sós sza-
lonnát egyék. Érti?
Meggfogadtam a tanácsát, bár
akkor még nem tudtam, hogy
miért kell sósat enniem.
Egy harmadik munkás megké-
dezte, honnan jövök. Megmon-
tam neki.
Ettől kezdve békében hagytak.
Nekem ennyi is elég volt, tudtam,
hogy nem szakszervezeti tagok
— egyik sem szólított szaktárs-
nak.
Aznap azt hittem, hogy nem
érem meg az estét. A munka
ugyan nem volt különösebben ne-
héz. Elvégre a nehéz munkát már
megszoktam. De a meleg... A
meleg!
Másnap megtudtam, hogy Dé-
nes két héttel előbb tüdőgyulla-
dásban meghalt, és hogy én az ő
helyét kaptam meg.
Isonyatosan hosszú volt az a
hét.

Szombat este miután megkap-
tuk a fizetést, bementünk egy po-
hár borra a közeli kocsmába. Azt
hittem, hogy nincs a világnak
annyi bora, amennyit meg ne tud-
nék inni. De ott, abban a kis
piszkos kocsmban a munkások
kissé nyiltabban beszéltek.
— Én semmi pénzért nem vál-
lalnám a festést — jelentette ki az
öreg timár, aki a sós szalonnára
felhívta a figyelmemet.
— Bizony, embertelen munka ez
— sóhajtott a másik.
Aztán Dénes fordult a szó.
Sajnálkoztak. „Hát ez már így
van...”
De egy megjegyzés megütötte a
fületem.
— Nagyon sokáig bírta... —
mondta valaki. Nem nekem szólt,
de Dénesről.
Ittunk. Aztán, amikor besötéte-
dett, hazaindultunk. En éppen az
öreg timár mellé csapódtam.
— Nem értettem... Ki bírta
nagyon sokáig? — kérdeztem.
— Öcsém... — sóhajtott. —
Hát meghallottad?... Az elő-
dő...
— Dénes... — suttogtam elszor-
uló szívvvel.
— Igen, több mint hat hónapig
bírt...
— Azt gondolja?
— Nem gondolom, tudom. Nem

ő volt az első, nem te leszel az
utolsó...
— Mit csináljak? — Mindent
megértettem.
— Nem tudom — morogta,
majd fájdalmasan megismételte.
— Nem tudom...
A hortól kerengett velem a vi-
lág. A szállásomra még odatalál-
tam. Másnap, vasárnap a Hárs-
falvi börtényben nem dolgoztunk.
Némi étellel meg egy liter
borral kimentem a közeli erdőbe.
Délig aludtam. Ettem, ittam,
számba vettem a helyzetet. Na-
gyon gyengének éreztem magam.
Napi tíz órát dolgoztam abban a
forróságban... Dénes sokáig bír-
ta... Mennyi ideig bírom én?...
Ő jó tizenöt kiloval nehezebb volt
nálam... De hova menjek, ha ezt
a munkát itthagynom?... Dénes-
nek családja volt... Nem tudtam
menekülni attól a szörnyű mon-
dattól, hogy sokáig bírta... Meg-
ittam a liter bort, hogy megmen-
küljek a lidércnyomástól. Ismét
álomba zuhantam.
Másnap reggel már fél hétre
bementem a gyárba. Egy mászán
megmértem magam. Egy hét alatt
hat kilót fogytam...
Ez döntött... Egy óra múlva
már az országúton gyalogoltam
Szeged felé.
A porta előtt sokan várakoztak.

Grandpierre Lajos

Szaktanácsok, figyelem!

A lakosság és közületek részére gyorsjavító szolgálatot lehet végezni mellékfoglalkozásban.

Mellékfoglalkozáshoz a működési engedélyt a HBM. szolgáltató és Építőanyagipari Vállalat, Debrecen, Bem tér 30. biztosítja.

Term. egység helye,	utca, szám	Ügyintéző neve:	órától -ig
1. Debrecen	Mikepércsi út 9.	Ladányi Bálintné	12—20
2. Hajdúböszörmény	Városcsok u. 38.	Orbán Sándorné	7—16
3. Nyírábrány	Szabadság u. 11.	Pelesztyén Györgyné hétfő, szerda, péntek egész nap	
4. Pocsaj	Rákóczi u. 28.	Kiss Károlyné	7—16
5. Biharkeresztes	Széchenyi u. 33.	Csordás Józsefné	7—16
6. Püspökladány	Kossuth u. 416. III 1.	Ulveczky Péter	7—16
7. Balmazújváros	Csegei u. 16—18.	Kiss Jánosné	7—16
8. Tiszacsege	Lehel u. 27.	Lente László	egész nap

Jelentkezni lehet a lakáshoz legközelebbi kirendeltségen

Ezt a tevékenységet szabad időben végezheti!

A TEVÉKENYSÉGET VÉGZŐ DOLGOZÓ JELENTKEZÉSÉT A FELSOROLT SZAKMÁKRA KÉRJÜK:

autó-motorszerelő
szerszám- és géplakatos
épületbádogos
villanszerelő
bútor- és épületasztalos
írógép- és számológép-műszerész
varrógép-műszerész
karosszériafényező
bútorkárpitos
gumijavító
műanyagfeldolgozó és -javító
bognár
utcai cipőpucoló
bördízműves
képkeretező
kőműves
ács
eserépkályhás
gáz-víz-szerelő
rádió- és tv-szerelő
kerékpár-műszerész
kovács
háztartási kisgépek javítása
női és férfifodrász
kádár

HAJDÚ

N

A MA

Átadták meg bizottság vándorú a nyírmá fiatal

A Kommunista ságának Hajdú-Bihar zaslaját az elmu végzet kimagasló munista mozgalm nyírmártonfalvi szövetkezet KISZ-te el. A vándorú MÁV Debreceni Jmének KISZ-bizot

A KISZ vándor baton délután ü gyűlés keretében nyírmártonfalvi sz adásnál jelen volt Kerekes Antal, az dű-Bihar megyei zottságának tagja járási Pártbizottsá A vándorúszólót E nak, a KISZ-szerv Szabó Zoltán, a K járási Bizottságán át, hangsúlyozva a menyeket, amelye ben folyó rendszer munkát bizonyít alapján a Toldi T zet KISZ-szervez ifjúkommunisták KISZ megyei biz merését. A vándor Szabó Zoltán 250 tárgyutalmat is a szervezetnek.

A ma szaksze küldő megér Páriz

PÁRIZ

Gáspár Sándor titkárának, az N Bizottsága tagja magyar szakszer érkezett hétfőn P vegyen a Szaksze vetség Főtanácsa francia fővárosba szakán. A küldött get repülőterén H CGT titkára, az zottságának tagja Magyar Népköz nagykövete fogad

Megkezdőd

Mint már hírül től április 22-ig a megyei szervezete gyei művelődési k a Fesztivál- és M zésében biológus Debrecenben. Az nyitóra tegnap dé rült sor a Művés nyitó beszédet dr. TIT országos köz mányos munkatár szerkesztője monc került sor a geneti nyitására és bemu tást dr. Mándy G